

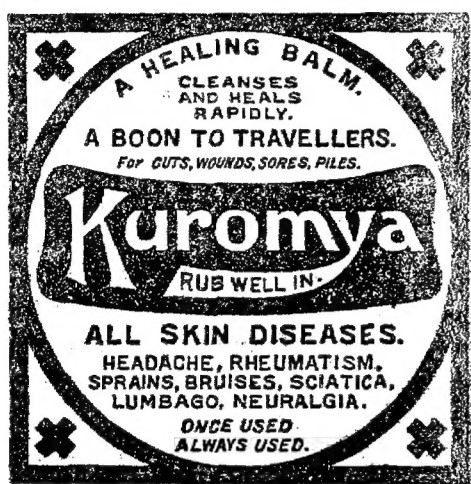
309335 (వ త్రి ది న ము (వ క టిం ప (బ డు ను

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1918 సం॥ ఫి బ్ర వరి నెల 28 వ తేది గురువారము } No. 274
నంపుటము. 4. } పింగళ నామ సంవత్సర మాఘ మాస బహుళ తృతీయ 3. } సంచిక 228

కు రో మి యా

న వ సీ త ము

(1044)

PRICE-ONE RUPEE - POSTAGE EXTRA.
Messrs. SPENCER & Co. LD., MOUNT ROAD, MADRAS.

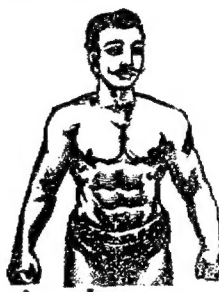
పుండ్లు, గాయములు, మూలశంఖి, తలనొప్పి, నడుమునొప్పి, జలుబు మున్నగువాటికి సిద్ధావధము. పలువురు పయోగించి, పెక్కు సన్తానపత్రములనంపియున్నారు. ఒకమారు ఉపయోగించిన దాని అమృతోపయోగము మీకే తెలియును. డబ్బీరు 1-0-0.

స్నేహ్యులు కంపెనీ, మాంటురోడ్డు, మదరాసు.

అమృతసంజీవి లేహ్యము,

అయ్యకాంత చూర్ణము.

ఈ లేహ్యము, చూర్ణము అనుభవజ్ఞులచే శుద్ధ వనమాలిక లతో తయారుచేయబడినది. ఈ లేహ్యము, చూర్ణములచే సర్వ విధములగు మేహసంబంధమైన వ్యాధులు నివారణ కాగలదు. ప్రపంచమున శుభసంబంధమైన సెక్ రోగములచే యెందరు బాధ నొందుచుండుటలేదు. అట్టివారి కిది దేవతావరప్రసాదము. దీనిని నేపించినరక్తముశుభ్రమై, శుష్టి నిచ్చి నరములకు వటుత్వమును కలుగ చేయుటలో మేటియైనది.

దీనిని శ్రీలు, పురుషులు, అందరును వాడవచ్చును. (586)
48 దినములు నేపించు లేహ్యము, (ద్రావకముగల) సెట్టు 2-8-0
24 దినములు నేపించగల సెట్టు 1-8-0
1 సెట్టుకు పోస్తేజి 0-4-0. 2 సెట్టు కొనువారలకు పోస్తేజి 2-8-0.
చిరునామ: లేహ్యము డిపో, నెం. 6, వేంకటేశమేష్ట్రీ, వీధి, సామలకాడుపేట, మదరాసు.

అమృతాంజనము
అన్ని నొప్పులకు సిద్ధావధము.
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-8-0-0
తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల బారదోలును. వాయువు పొట్ల పోగొట్టును. మువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియింటనుండదగినది. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు, లేక 109 ఫేరిరోడ్డు ఫార్మ్ బొంబాయి.

ఆంధ్రోద్యమము

మొదటి యైదాండ్ర

మహాజనసభలయందలి

సన్తాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల యువన్యాసములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములు గలవు.

వెల రూ. 1-8-0. పోస్తేజి వేటు.

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాస్.

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hypaemic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) sent all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man.

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested of free descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika" to the

Erectruss (A. P. DEFTT) Sole Agency for the East, Batala (Punjab) India.

తేలుమందు

వెల సీసా 1-8-0-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

తేలుకాటువలన ఆపాయము లేదు గాని విశేష బాధగలదు. తేలుకాటువలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు.

బాధ నరముల వెంట వెద్దనరము దగ్గరనుండిలాగుట ప్రారంభించును కుట్టినచోటును బండ్ పాయనముల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ ద్రావకము ననేకులు పరిశీలించిరి. ఇది మిగుల ఘాటుగలిగి నీటివలె నుండును.

చెడకుండుటకు గాన రబ్బరుబిరడాగల సీసాలో పోయబడినది. కుట్టినచోట కొంచెము మంచుపోసిన బాధ మాయమగును మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండదగినది.

తామర తైలము

దీనిని రాచిన చర్మము పలు వెక్కుదు. మంట యుండదు.

డబ్బా 1-8-0-0 (అరులకాలు)

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాసు.

మా కలకత్తా జాబు

వంగీయుల జాతీయవికాసము.

(మా స్వకీయవిశేషకుని యొద్దనుండి)

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 28:— జాతీయోద్యమము సర్వ తోముఖమైనది. జాతీయసర్వములనుగుర్తించి వికాసమందిన దేశము రాజ్యాంగాది విషయములయందు గంటె గూడ వాద్యము విలసమునందును జిత్రకళా చాతుర్యమునందును జాతీయోద్యమప్రాకల్పమును వ్యక్తీకరించుచుండు సమట చరిత్రనిధి. మానవరాష్ట్రమున జాతీయచిత్రకళాదర్శముల పునఃప్రతిష్ఠాపనమును గుఱించి చదువరులలో ననేకు లెఱిగియుండును. జాతీయోద్యమ ప్రభావము వంగనాట్యమునున రవీంద్రుని గ్రంథములయందు బ్రకటికృతమై, యాయన సోదరుడగు అనందనాథుని చిత్రలేఖనమునందు, వ్యక్త మగుచున్నది. రాజా రవివర్మ మొదలుగా దేశమునందలి చిత్ర కారులెల్లను బాహ్యవ్యవస్థకుల యనుకరణముతోనే తృప్తి పొందుచున్నారు. కాని అనందనాథగారు మాత్రము పాశ్చాత్యబంధులను వదలిచుకొని జాతీయవ్యవస్థలపై నున్నతభావగర్భితములగు చిత్రములను విలీనింపఁకొడంగి, వీరి చనుసరించియే యితరల నిస్సంకుప్తిగారిచే 'వంగజాతీయోద్యమ'ని పిలువబడిన సందలాలబోసు, అసితకుమార హల్దారు, మున్నగు ప్రసిద్ధచిత్రలేఖకులు వెల్వడియున్నారు. కడచినవారమున చిత్రవస్తుప్రదర్శనకాలమున జె. పి. గంగూలీగారిచేతను, రామమోహన గ్రంథాలయము అనందనాథ గారును సి.వి.ఇ. గారుచేతను జిత్రకళలగుర్తి రెండుప న్యాసము లొనగఁబడియుండెను. జాతీయోద్యమచరిత్రమున నీనూతన చిత్రలేఖన విలసనను విశేష ప్రాముఖ్యమున, పోంతుగలదని వివేకవంతులను సులభముగా బోధకట్టగలదు. ఆంధ్రదేశమున బయల్పడుచున్న శిల్పకళాకాలలు కూడ ప్రాచీన శిల్పశాస్త్రముల నేనుజక జాతీయ శిల్పకళాభివృద్ధికి దోడ్పడుఁ గాఁటి!

మా కాసనసభ

మారాష్ట్రీయ కాసనసభ కడచినవారమున సమావేశ మయియుండుటయు, నందుఁ బ్రజాప్రతినిధుల తీర్మానములు నాలుగంగీకృతములగుటయు చదువరులకుఁ దెలిసియుండును. ఇర్విక్ దొరగారు ఉన్నతపాఠశాలయందు దాక్షిణ్యశాస్త్రము నేర్పఁబడవలెనని యుపపాదించుచు లీసంట్టమృగారి వాక్యములను ప్రమాణముగా నువాహించిరి. ఇట్టి యభ్యుదయవాదాలే అలహాబాదునుండికూడ వివచయ్యుచున్నవి. కాసనసభ లలోఁ బ్రజాభిప్రాయ విజయప్రదర్శనమునకును, మాంశేగూ మర్మి మనదేశమునం దుండుటకును, సంబంధము కలదేమో నిశ్చయముగాఁ జెప్పఁబాలము. వాస్తవము గాయూలోపియను సభ్యులకు మాత్రముగా దేశీయప్రతినిధులమీఁద నవ్యాజాను రాగ ముదయించి వాటిలోఁ గలయింక జూపుట పురోష కరమే. అయినను జాతీయనాయకులు పెరియరుక దంతయు 'మేలిమి' కాదని విస్మరింపక యీతరుణమున మిక్కిలి మెలఁకువతో నుండుట యవసరమని తోచుచున్నది.

నిర్బంధావాసములు.

ఎప్పటికలెనే కడచిన కాసనసభయందు గూడ నిర్బంధావాసములను గూర్చిన తీర్మానములను బ్రశ్నములను బ్రాముఖ్యమున వహించినవి. నిర్బంధితులను మతేరీయా మున్నగు జాద్యములచే బాధితులగు ప్రదేశముల యందుంపఁ జనదను తీర్మానము ఆమోదింపఁబడెను. ఆలోచింప అభిలషిద్దదంతా గారు బంకారాలో నింపుటల యను మేరుగల యియ్యరు యవతులను నిర్బంధమున నుంచుటయు, పిమ్మట నేకాణము లును దొరకమిచే నిడిచిపెట్టఁ బడుటయు ఖండించుచు నిట్టి పారపాటునుచేసిన పోలీసుదొంగీయులను దగురీతి శిక్షింప వలసిదని కోరిరి. సర్ హెన్రీ విలసగారు ప్రభుత్వమునున దిర్ఘామునకు వ్యతిరేకముగా ముట్టాడిన పిమ్మట గవర్నరు గారులేదీ యీ నిర్బంధమున మాత్రము పోలీసువారు పాపాలు గానించి యుండిరిగదా? జింట్ల మున్నామియు, నికముందు ప్రైలు గుఱించి చర్యతీసికొను నప్పటిట్టి లోపములు జరుగకుండఁ గట్టుదిట్టముగా చేసెననుయు మిడివెరి. తీర్మాన ముచుండుటకుఁగోరబడెను. గూఢచారముల ప్రజ్ఞ బట్టబయలునది! ఇట్లే యీపుణ్యకాల వారింకెన్ని పాపాలులను శేషయుంతకన్నునో యూహించు కొనినఁ దెలియఁగలదు. ఈవిషయ మైనను నిర్బంధావాస విచారమును వారికి నర్హము బోధపడుటకుఁ దోడ్పడునా?

మత్తుపదార్థము, ఇంగ్లీషుమాదా పత్రిక. మానీయులయొక ఒక్కా నరసింహేశ్వరకర్మ గారిచే ప్రామాణ్యసభలో మహాదిగుఁ బడియుండిన మద్యపాననిషేధ తీర్మానము 'ఇంగ్లీషుమాదా' పత్రికయొక్క పరిహాసము

జస్తిను జయంతి

తెరలేమను. డాక్టరు నాయరు, రావుబహదూరు త్యాగరాయ శెట్టి, ఓ. కందస్వామి శెట్టి, తేలప్రోలు జమీందారు, దివాను బహదూరు రామారాయణంగారు, మున్నగు వారు విలస యగు రుస్తులలో ప్రవేశింతురు. ఇతరులు-వీరు జమీందారులు, వీరు కంపాజిట్ల, వీరు బంట్లతోలు, వీరు గుమాస్తాలు, అని గుసగుస లాడుచుండిరి. పల్లెములు, గిన్నెలు, గరిటెలు విస్తారముగ నుండుటచే అల్పాహారపు విందు విరివిగ జరిగె నని తెల్లమగు చున్నది.

(డాక్టరు నాయరుగారు ప్రవేశించుచున్నారు.)

"మహాజనులారా!"

కంపాజిట్ల:—ఉహ్! మన ఎడిటరుగారు మాట్లాడుచున్నారు.

గుమాస్తాలు:—సద్దు! సద్దు! హా! నాయరుగారు మాట్లాడుచున్నారు.

త్యాగరాయశెట్టిగారు:— డాక్టరు నాయరుగారు! మీరు కూర్చోండి! ప్రపంచమున మీరు చిరాయువులుగ నుండుటకయి మేము భగవంతుని ప్రార్థింపవలెను.

అందరు:—అవును! అవును. డాక్టరు నాయరు చిరాయువులుగ నుండురగాక! మానాయకుడు చిరకాలముజీవించుగాక! (సంతోషనూచకముగ కాశీగిన్నెలను, పకోడీలను నెగురవేయుచున్నారు.)

చెట్టియారు:— మహా జనులారా! మన నియమితస్థానమునకు మనలను గొనిపోవుటకు డాక్టరు నాయరుగారు చిరకాలజీవులై యుండురగాక! వీరు మన నాయకులు. మీరందరును నిలిచి మీలో మీరు ప్రార్థింపవలసింది. (అందరును నిలిచి ప్రార్థింతురు, "ద్రవిడను" పత్రికా సంపాదకుడు ఈ సమయమునకు వ్రాసిన పాట పాడబడును.) నేను కూర్చుండుటకు పూర్వము, నేను మీరు భుజించిన పదార్థములన్నియు బ్రాహ్మణేతరులచేతనే తయారు చేయబడినవి. (కరతాళ భ్రమలు) బ్రాహ్మణు డీపదార్థములను తయారు

నకుఁ బ్రాశ్రియమిది. శ్రమగారి తీర్మానమును గూర్చి యొక శెద్ద సంపాదకీయమును వ్రాయుచు, మత్తు పదార్థానిషేధమునకుఁ బ్రభుత్వపు రాజబడి తగ్గునని వీరు యోచింపలేదని వ్రాయుచున్నది. సాధనమునకును సాధనీయమునకును గల భేదము పాపమీ పత్రిక గ్రహింపలేకున్నది. ప్రభుత్వపు రాజబడి పాపముగా నుండుటయొక్క యవసరము ప్రజాసౌఖ్యము నిమిత్తమై కలుగు చున్నది. అట్టి సౌఖ్యము నిమిత్తమై రాజబడి తగ్గు సాధనమే శుభ్యమైన యెడల నదియే యచితమార్గ మనఁజెల్లును. నీతి యేయేటఁగలసి నను రాజబడియే ప్రధానమని తలంచుట యాంగ్లో యిండియను పత్రికలకే తగి యున్నది.

భండారాజ్ఞి యుపన్యాసము

కడచిన మంగళవారము నాఁడు నెవేటు మందిరమున సర్ అనుతోష ముఖర్జీగారి యధ్యక్షతక్రింద ప్రాఫెసర్ డి. ఆర్. భండారాజ్ఞి గారు ప్రాచీన భారతీయ చరిత్రమును గూర్చి యుపన్యాసించిరి. ఆయ్యులు దక్షిణాపథమునఁ దమవతమును నాగరికతయ నెల్లువ్యాపింపఁ జేసినదియు వీరు విపులముగా వర్ణించిరి. ఈ సందర్భమున నగస్త్యాగుల చరిత్రమును వివరించుచు, దండకాణ్యమునునది మహారాష్ట్రీదేశమని తమ యభిప్రాయమును దెలిపిరి. కట్టకడపట మా విశ్వవిద్యాలయమున గ్రామిణిభాష తత్వశాస్త్ర యొక్కనుండుట యొక్క యావశ్యకమును గూర్చి ముచ్చటించుచు, దమ పరిశోధనోపన్యాసమును ముగించిరి. రేఁపటిదినముక వీరే యీ విషయమును గుఱించి మఱి యొక యుపన్యాస మొనంగెదరు.

చేయలేదు. (మరల కరతాళ భ్రమలు.) కారాబూండి బాగులేదా? (చాలా బాగున్నది. అను కేకలు)

డాక్టరు నాయరుగారు లేచుచున్నారు.

మహాజనులారా,

కంపాజిట్ల:— సద్దు! సద్దు! మన ఎడిటరుగారు రుపన్యసింపుచున్నారు.

అందరు:— మనమంతా విందాము.

డాక్టరు నాయరు:— స్నేహితులారా! సోదరులారా! అస్పృశ్యతీయలారా! జస్తినుపత్రిక యుద్ధవింది, అందు మన కర్తవ్యమును గూర్చిన ప్రధానవ్యాసము వెలువడి యిప్పటికొక వత్సరమైతి. (వినుడు, వినుడు) మీరు నానాయకత్వముక్రింద నుండ నిచ్చగించినందులకు నాకు గర్వముగ నున్నది. ఇట్టి మీవి శ్యాసమునకు నేను తగినవాడనని నా అభిప్రాయము. (నిజము! నిజము! మానాయకుడవై మమ్ము రక్షింపుము). (ఇచ్చట ఉత్సాహ నుతికయించును. గిన్నెలు విరిగిపోవును. గరిటెలూ వంగిపోవును. కారాబూండి వర్ష మువరియును.)

మొదటివాటాదారు:—ఆదాయ వ్యయపట్టిక నింపుక పరీక్షింతుము.

రెండవవాటాదారు:—ఎవరెవరికెంత లాభమువచ్చినది?

కంపాజిట్ల:—ఇట్టి ప్రశ్నల! కిది సమయము కాదు.

సాఖరు:—ఎవరైనను తమ జాతివారిని రక్షింపవలెను దేశభక్తితో గాక, లాభముకై యిందు ధనము నొసంగిన వారిని జూచిన నాకెంతయు జాలియునుచున్నది.

మూడవ వాటాదారు:—అవును. ఇది సంతకతోత్సవస మనవేశము. మాటలాడవద్దు. మన నాయకునిమాట లాలకింతుము.

అందరు:—మా నాయకుడు, మా నాయకుడు, మా నాయకునిమాట లాలకింతుము.

డాక్టరు నాయరు:— మనకార్యమింకను ప్రారంభము కాలేదనుటకుంటే వేరుచెప్ప నవసరములేదు. మనము జస్తిను పత్రిక తాను సంకల్పముతో చేసినపనినిగూర్చి వ్రాసిన ప్రధాన వ్యాసము నిచ్చట వర్ణింపదలచు కొనలేదు. మనము పట్టుదలతో పరిచేయవలెను. మనలోనుండి వెడలిపోయిన వారిని జూచి మనము జాలినొంద వలసియున్నది. (చెన్నపురి రాజధానీసమూ జ మంతము నొందుగాక! అను కేకలు అత్యుత్సాహము) మహా జనులారా! వారినిజూచి భుజియు జాలిసెందవలెను. ఎన్నికవ్వము లున్నను లక్ష్యముచేయక పట్టుదలతో కృషిసల్పెదమని నేడు నిశ్చయించుకొనవలెను. (మనము కష్టములను దాటితిమని "జస్తిను" పత్రిక వ్రాసినదని యొకరు కేకవేసిరి.)

డాక్టరు నాయరు:— కష్టములు రావచ్చును.

కంపాజిట్ల:— ఎన్నికవ్వములు వచ్చిన నేమి? డాక్టరు నాయరుగారు మన నాయకులుగ నున్నయెడల, వాని నెల్లరు దాటగలము.

గుమాస్తా:—మన నాయకుని భగవంతు డాకిర్యదించుగాక! (మరల ఉత్సాహము)

2. కందస్వామిశెట్టి ప్రవేశించును.

మహాజనులారా! మన ప్రతికూలు రిచ్చటకు వచ్చి ఈ ఉత్సాహము వీక్షించిన బాగుండును. అప్పుడు 410 లక్షల మంది జనులను దక్షిణ ఇండియా ప్రజాసంఘము పక్షమున నున్నారని వ్యక్తము కాగలదు. (వినుడు, వినుడు) అట్టి మన సోదరు లిచ్చటనుండిన బాగుండును. (వారు గోఖలేభవనమున నున్నారని యొక కేక) అవును వారు గోఖలేశోలులో నున్నారు. వారు నన్ను మరచిపోరు. (కరతాళ భ్రమలు, కలవరము) మీరందరు నింత యుత్సాహ పూరితమానసులై యుండుట నా కెంత యు సంతోష దాయకముగ నున్నది. (ఇంకా పకోడీలు, లడ్డులు కావలెను అను కేకలు) తెర (వ్రాలును.

గోబీ.

"ఇండియను పేట్రీయటు" పత్రిక.

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన 1200
(రిజిస్టరు కాబడినది.) ఆటో దిల్ బహార్ (రిజిస్టరు కాబడినది.)
ఇప్పుటికాలపు దుచి కనుకనునది, సాటిలేని సువాసన గును సువాసనగలది, అల్పాహారగాని, యాముగాని, చేర్చబడలేని సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్కసారము.
నీ తువాలుపై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించినచో, మనోగ్ధమగు సువాసన ని స్ఫులించును.
ఈ క్రింది పరిమాణముల నీసాలో నుండును.

జిన్న సేజు (ఆరగడం)	కీసా 1-3 రు	0-8-0
కర్ణకము సైజు 1-గ్రాం	" "	0-12-0
బోక సేజు 2 "	" "	1-4-0
నెడ్ల సేజు 4 "	లేక 1/2 ట్రాన్సు "	2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.
పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధముగు ప్రతిపావులలోను దొరకును. దీనికి అనేకమగు నకలుగుంట్లు కలవు. సాపును, తాము కొనునపుడు నీసాపైను ను, కార్డుపైను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పంకిలింపుడు. ఈఆటో డిల్బహారుయొక్క సులక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువారి దిగువవారికి వ్రాసినచో అజాకిన్ముతుగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

సోల్ ఏజంట్లు ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జుమ్మామసీదు బొంబాయి.

సామ్రాజ్య శాసనసభ

శాసనముల చర్చ.

ఉపాధ్యక్షుడు సర్ బార్ని బార్నెసు గారి ఆధ్యక్షత క్రింద ఈ సెల 27 వ తేదీ యందు ముఖ్య సామ్రాజ్య శాసనసభ జరిగి నది. సర్ ఇబ్రహీం రహీంతులా, సర్ ఫజల్బాయి కరీంభాయి, డాక్టరు సుప్రవాష్ షి, సర్దార్ సుందర సింగు ముఖ్యతయో, రహీం గార్లు రావారు.

సి సెమా బిల్లు.

ప్రశ్నోత్తరము లై సమీక్షింపబడిన సర్ విలియం విస్సెంటు గారు సి సెమా బిల్లును గూర్చి ప్రత్యేక సంఘమువారి విచేదికమును సమర్పించిరి.

ఇండియా అడవుల బిల్లు.

ఇండియా ఫారెస్టు బిల్లు ఆమోదింపబడినది. ఎవరును సవరణలు చేయలేదు. ఆధ్యంతరము చెప్పలేదు. ఈ తీర్మానమును గూర్చి సర్ క్లాడు హిలు గారు మాట్లాడిరి.

ఏడవ క్రిమినల్ బిల్లు

సర్ హామిల్టన్ గాంటు గారి బిల్లును సమర్పించిరి. ఏడవలో రెసిడెంటుకు కార్యనిర్వాహకాధికారమును ముక్రమే యించి న్యాయ పరిశీలనమున కింకా యద్యోగిని నియమించుటకు బొంబాయి దొరతనమువారి కధికార మొసంగుటయే ఈ బిల్లు యుద్దేశము.

కలకత్తా మైకోస్ట్రా అధికారము.

కాలియాబాంటియా కొండల ప్రాంతమున గల మండలములలో న్యాయము సురక్షింపబడుటకు ఆమండలములను కలకత్తా మైకోస్ట్రా అధికారము క్రిందకు తీవలెను. అచట సివిల్ క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోర్టు లయలలో లేవు. ఒక కేసులో సర్. ఎన్. పి. సింహా గారు వాదించుటగా వారు రాసినయ లేదు. 1915 లోనే నిజీకాసనమును రాష్ట్రీయ సభలో నుప పాదించితిని. భారతీయసభ్యు లందరు నా మోదిం చిరి. కాని అది దొరతనమువారిచే నామోదింప బడలేదు. ఇప్పుడు పిల్లంగులో ఎవనినైన 24 గంటలలో లేచి పాపముని డిస్ట్రి కమిషనరు ఆజ్ఞాపించవచ్చును. దేశరక్షక శాసన మచట నమలులో లేకున్నను ఆ యద్యోగి చిత్తమే చట్టముగా నున్నది ఇంట్లముటకాధార మేమియును లేదు. వెస్టిండీయను మిషనువారి ప్రభుత్వములక నచట విద్య చాల వ్యాపించినది. కాననచట కలకత్తా మైకోస్ట్రావారి అధికారమును వ్యాపింప చేయవలెనని గొం. చందాగారు నుడివిరి.

చందాగారు దీని నుపపాదించ గూడదు. అది రాష్ట్రీ విషయము. అచటి స్థితిగతులు మనకు తెలియవు అట్టివో ఎదుటివారివాదము వివరుండ తీర్మానము నంగీకరింప మీలు లేదు. న్యాయవారు లచటవాదించుట కాక్షేపణ మేమియును లేదు. ఇదివరకు కలకత్తా మైకోస్ట్రా అధికారమును గూర్చి ప్రశ్న రాష్ట్రీయ శాసనసభలో చర్చింపబడలేదు. ఇతర రాష్ట్రీయల వారిట్టి మార్పునచట కోరుచున్నారనుటకు నిదర్శనములు లేవు. ఈ తీర్మానము నంగీకరింపగూడదని ఛీపు కమిషనరు నాకు వ్రాసెను గాన దీని నంగీకరింప మీలు లేదు. రాష్ట్రీయ దొరతనమువారి సమగదగునని సర్ విలియం విస్సెంటు గారనిరి.

ఈ విషయమును గూర్చి చందాగారు రాష్ట్రీయ దొరతనమువారిలో నాలోచింప ప్రయత్నించిరి. అచట లక్షులుండి ప్రజలున్నారు. చందాగారు బాంటియా కొండల కెత్తును పోయినట్లగుపడదని బోధాము (ఆసాము) గారనిరి.

దేశీయసభ్యు డి. తీర్మానమును నంగీకరింపదగును కాదేని తీర్మానమును నిరాకరింపక రాష్ట్రీయ దొరతనము వారిలో నాలోచించిన పిమ్మట నంగీకరింపదగును. ఉన్నత న్యాయస్థానము న్యాయమును బడయు స్వాతంత్ర్యము రాష్ట్రీయ మెన్నటికిని కాదు. దీనిని ఇండియా దొరతనమువారే ముఖ్యముగా నాలోచింపవలెనని గొం. మాలవ్యా గారనిరి.

ఇది రాష్ట్రీయ విషయమునట సరిగాను. మైకోస్ట్రాల అధికారమును గూర్చిన విషయముల నన్నిటిని ఇండియా దొరతనమువారే ఆలోచింపవలెను. ఆస్వాతంత్ర్య మిదివర కా ప్రజలకు గలదు. దానినేల తీసివేసిరిని గొం. బెన్టి గారనిరి.

ఇదిచాలా యుద్ధవిషయము. రాష్ట్రీయ సభ్యులచేత వాద మున్నట్లగాని మైకోస్ట్రా అధికారములక ప్రయోజనముండదు. నేను తీర్మానము నంగీకరింపజాలను నీ నా గారనిరి.

ఎరికెస్ట్రాలో దీనిని సవరించిన ఆంక్ష మీలు గొం. కేర్న గారనిరి.

నేను నా రాష్ట్రీయను కీ సభలో ప్రతినిధిని గాన దీని నిచట నుపపాదించితిని. ఇదివరకే వివాదముల విషయమై కలకత్తా మైకోస్ట్రావారి కచట సభికారము కలిగియున్నదని చందాగారు నుడిచి ఆక్షేపణల కన్నిటికిని సమాధానము చెప్పిరి.

ఈ తీర్మానమును గూర్చినచర్చ రాష్ట్రీయ దొరతనము వారికి తెలుపబడునని విస్సెంటు గారని పోల్లు పుచ్చుకొనగా 9 గు రనుకూలును 88 గురు ప్రతికూలును తేలిరి.

శత్రువులచే పట్టుకొనబడిన భారతీయయోధుల కాంగ్ల దేశమునందలి భారతీయయోధునిధివారు చేయగలిగిన సహాయము నంతను చేయుచున్నారు. బెర్లిను కన్ఫరెంటు నోపిలు నగరములలోని హోలండు రానుబాటుల శత్రు బూనినని నేనాధి పతిగారు నుడిచిరి.

భారతీయ మైకోస్ట్రాలో ఇకముందు చేరువారి కితర యద్యోగులలో పాటు సమముగా ముజరా యియ్యబడు ను. ఇదివరకు చేరినవారికి 100కి 64 చొప్పున నియ్యబడునని మేయరు గారనిరి.

పోస్టు టెలిగ్రాఫు ఉద్యోగులకు శత్రువులను హెచ్చించు విషయమును ఇండియా మంత్రిగా నాలోచించుచున్నారని సర్ బార్ని బార్నెసు గారనిరి.

అనవసరముగా రైలు ప్రయాణములను మానవలెనని ప్రజలకు బోధింపవలెనని గొం. గిలు గారు ప్రజాప్రతినిధులను కోరిరి.

పల్లికవర్కు- రైల్వే శాఖలలో ఇంజనీరులను నియమించుటలో యావచ్చాక- రాష్ట్రీయ శాఖలుగా నిదివరకు విభజించిరి. 1886 వ సంవత్సరమున నేర్పడిన సంఘమువారి నూచన ననుసరించి అట్లు విభజించిరి. 100కి 10 మందికంటెను భారతీయలను చేర్చుకొనిరి. వారికి 100కి 87 1/2 వరకు ఉద్యోగము లియ్యబడెను. 1914 లో కూడిన సంఘము వారు ఈరెండు శాఖలను కలిపిచేయవలె ననిరి. ఉద్యోగములలో సగమువంతు దేశీయుల కీయవలెననిరి. ఈ నూచనల వలన భారతీయలకు కలుగవలసి నంత లాభము కలుగలేదు. ఆ శాఖలో పూర్తిగా భారతీయులనే నియమింపమీలుగలదు. పాశ్చాత్యులనే అధికముగా నుంచుటకు రాజకీయము గాని మరి ఏకారణముగాని లేదు. యూర్పి మున్నగు కళాకాల లలో చాల నున్నతవిద్య నేర్పబడుచున్నది. దొరతనమువారు దీనిని పాటించి నా తీర్మానము నంగీకరింపవలె నని గొం. కాశ్మీ గారనిరి. రాయలు కమిషను వారు గూడ నీ శాఖను ప్రత్యేక శాఖగా పాటింపలేదు. బ్రిటిషు పరిపాలనాధ్యక్షులను పాశ్చాత్యుల రాక అనవసరము అని నుడిచిరి.

ఈ విషయమంతయు దొరతనమువారి ఆలోచనలో నున్నది. ఇప్పుడు ఆంగ్ల దేశమునండి 100 కి 64 గురిని రప్పించుచున్నారు. 43 గురిని రప్పించబడునని రాయలు కమిషను వారనిరి. పెద్ద పెద్ద పనులకు పాశ్చాత్యులే యుండవలెనని రాసు గారనిరి.

కాశ్మీ గారి తీర్మానము నంగీకరించుట కాక్షేపణ మగ జడదని గొం. కేర్న గారనిరి.

ఇంజనీరులను నేర్పుట కిప్పు డున్న కళాకాలములప్పుడు వానిని చాల హెచ్చింపవలెనని గొం. బెన్టి గారనిరి.

ఈ తీర్మానములను కలుగు లాభము స్పష్ట మని గొం. కపర్తి గారనిరి.

దొరతనమువారిదివరకే పని ప్రారంభించిరి. వారుపల్లికవర్కు శాఖలో నవిరకాలమున భారతీయుల సభికముగా చేర్చుటకు సంకల్పించిరి. నీటిపారుదల పనులు చాల విస్తారముగ నున్నవి. చీనాబుకాలువలు మాత్రమే 5000 మైళ్లు వ్యాపించినవి. ఈ కాలువలు కోట్లలొని ప్రజల కాధారముగానున్నవి. ఈ తీర్మానమును కాశ్మీ గారు వలదగునని గొం. హిలు గారనిరి.

తీర్మానము నీగిపోయినది.

ఇతర శాఖలలో భారతీయుల సభికముగా చేర్చవలెను. సర్వే- పోస్టు- టెలిగ్రాఫు- పాస్టు- రివిన్యూ- ఎక్సైజు శాఖలలో 200- 500- 800 ప్రజలలో భారతీయులు 100 కి 28-11-7 వరకు మాత్రమే నున్నారు. తక్కిన శాఖలందును పాశ్చాత్యులను ఇంగ్లం యిండియనులను అరెండు సంఘముల జనసంఖ్య కి అనుగుణము ప్రతిభాగమున ప్రభుత్వ ఉద్యోగములలో సభికభాగము వారికేలేవలెనని.

భారతీయుల యాభివృద్ధిలకు బోధించుటకు రానులకు మీషనువారి సమయమునకు నూరేండ్లు చేయలేదు. భారతీ

యులు బి. ఏ. హాసుగావలెను. ఆంగ్ల ఇండియనులకు మిత్రజ్ఞానముండిన చాలుననివారనిరి. కేంబ్రిడ్జి పరీక్షచాలును అపరీక్ష ఎస్. ఏ. పరీక్షలో గూడ సమానుగాదు. ఈ పాక్షికమేల చూపవలెనో కారణము తెలియదు. సాధారణముగ నియామకములనునే యద్యోగుల నిచ్చుచున్నారు. ఆంగ్ల యిండియనులకే ప్రాముఖ్యత చూపుచున్నారు. పరీక్షచేసి ఉద్యోగము లిచ్చుటగూడ మొదట నిరూపించిన వారికేగాని ఇతరులను పరీక్షకు రానిచ్చుటలేదు. సర్వే శాఖలో 100 కి 75 ఉద్యోగములు ఆంగ్ల ఇండియనుల కియ్యబడుచున్నదని కల్లు లుబరర్డు గారు నుడిచిరి. ఆంగ్ల యిండియనులకు లోటుకలుగకుండుటకు ప్రతి సంవత్సరమును పరీక్షలో తేరిన వారిలో గూడ మొకరిద్దరు భారతీయుల ఉద్యోగముల నిచ్చుటలేదు. ఈ స్థితి యిక ముందు జరుగగూడదని గొం. కాశ్మీ గారనిరి.

కాశ్మీ గారి కోరికలు సముచితములని గొం. ముకలు గారనిరి.

ఒక్కొక్క శాఖను చేరుచేరుగా పరీక్షించవలెను. దేశ శాఖ క్రిందనున్న యుపశాఖలలో భారతీయుల సంఖ్య హెచ్చుగానున్నది. ఇటీవలనే పల్లిక కవర్కు శాఖలో భారతీయుల సంఖ్య హెచ్చినది. విద్యావ్యక్తల విషయమున సభివృద్ధివొందిన వారికిని వెనుక బడినవారికిని పోలికలేదు. ఈ సభలో ఆంగ్ల ఇండియను ప్రతినిధి లేకుండుట సంతాపకరమని గొం. విస్సెంటు గారనిరి.

రైల్వే ఉద్యోగములను గూర్చి గొం. గిలు గారు నుడిచిరి. ఉత్తరహిందూస్థానమున ఉద్యోగములకు జేవాదాధ్యక్షులను రైల్వేమును అవసరముగాని పెద్దపరీక్ష లవసరము లేదు. పోస్టాఫీసు శాఖలో చాలమంది భారతీయులు నూపర్వెంటులుగా నున్నారు. యుద్ధాధికారులను 114 గురు భారతీయులను 57 గురు పాశ్చాత్యులను నూపర్వెంటులుగా నుండిరి. యుద్ధ సేనకు 80 మంది కావలసిరాగా భారతీయులు 24 మాత్రమే వచ్చిరి. తక్కిన 21 మందియును ఆంగ్ల యిండియనులని గొం. బార్నెసు గారనిరి.

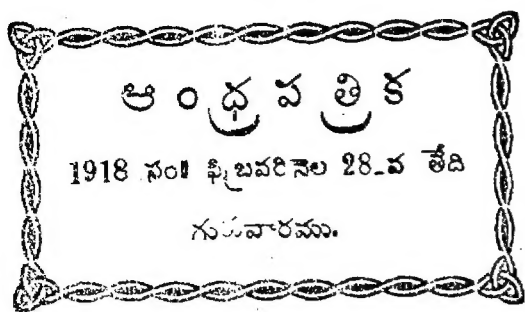
విద్యావ్యక్తలే ప్రధానముగా నుండగూడదు. అది కృత్రిమవృత్తి. ప్రతివర్గమువారునుగూడ ఉద్యోగముల బడయవచ్చును. నేను మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక పు మార్కును కోరుటలేదని గొం. నవాబాల్ చాదగి గారనిరి.

న్యాయ అబ్దురహీం గారు ఈ యేర్పాటులను మహమ్మదీయులకు నష్టముకలుగదని నుడిచిరి. ఆంగ్ల యిండియనులకెట్టి ఆకర్షణలను కలిగించుచుండుటలనునే వారున్నతవిద్యకు ప్రయత్నించుటలేదు. వర్ణపక్షపాతము కూడదని గొం. కాశ్మీ గారనిరి.

పక్షపాతము కూడుననునది నా ఆభిప్రాయ మెన్నటికిని కాదని గొం. విస్సెంటు గారనిరి.

తీర్మానము వీగిపోయినది. సభ మరల 28 వ తేదీని సమావేశమగును.

ధరావతు వైకము దొరతనమువారి బొక్కసమునకు చేర్చబడుట:- మధురజిల్లాలో మేలనగరపు మేజిస్ట్రేటు గారియొద్ద ఒకనిమిద దగాకేసు చేయబడెను. మేజిస్ట్రేటు గారు కేసు విచారణచేసి నేరస్థునిమిద నేరముక్షిరపరచి శిక్ష విధింపబడుటకు రికార్డును జిల్లాకోర్టునకు పంపిరి. గతనవంబరు 1వ తేదీ జిల్లాకోర్టునకు జడ్జి గారియొద్ద హాజరుటకు ముద్దాయి పూచీకత్తువ్రాసి వెయ్యిరూపాయలు మటిఒకనిచేత కోర్టులో ధరావతు కట్టించెను. నవంబరు 1వ తేదీని ముద్దాయి జిల్లా కోర్టు నకు పూచీ సం దు న ధ రా వ తు క ట్ట బ డి న వై కములో రి వందల రూ.లు దొరతనమువారి బొక్కసమునకు చేర్చబడెను. జిల్లా జడ్జిగారి తీర్మానము మై ఆపిలు చేయబడెను. ముద్దాయి తాను నవంబరు ఒకటవ తేదీని కోర్టుకు హాజరుటకు వ్రాసిన పూచీ కత్తును, బామిను దారును వ్రాసిన బామిను పత్రమును కలిపి చదువబడ కూడదనియు, ముద్దాయి తాను కోర్టులో హాజరు పెట్టుట కే బామిను దారును అంగీకరించెను గాని ఫలానా తేదీని ముద్దాయిని కోర్టులో హాజరు పెట్టుటకు అంగీకరించలేదనియు కాబట్టి ధరావతు వైకములో సగము దొరతనమువారి బొక్కసమునకు చేర్చబడుట ఆ న్యాయమనియు కోర్టులో వాదించబడెను. కాని ముద్దాయి వ్రాసిన పూచీకత్తును బామినుదారును వ్రాసిన బామిను పత్రమును కలిపి చదువబడవలెననియు ముద్దాయి ప్రారంభ బాగీకరించిన యెడల ఆపిలు కోర్టులో హాజరుగా నేగివాడే నష్టముగ వివరింపబడినట్లు భాదించబడుననియు కాబట్టి ధరావతు దొరతనమువారి యొక్క శిక్షబడుట వ్యాధిభాగ్యులై తీర్మానింపబడినది.

బొంబాయి, మద్రాసు, ఓడ్రదేశములు.

కే. పి. బోసుగారు రాష్ట్రీయ పునర్నిర్మాణముగూర్చి తమ యేడవ వ్యాసమును ప్రచురించిరి. ఈ వ్యాసమును సాంఠముగ జదివిన, రాష్ట్ర సూత్ర ప్రతిపాదనముకన్న స్వార్థపరత్వ మధికముగ గాన్పించుచున్నది. ఏ విధానమునైనను జాతీయ సూత్రములతో సమన్వయము జేయక బోయినపు డిట్టి యసందర్భములే వాటియందు పొడగట్టును. వంగదేశ రాష్ట్ర విభజనమును రద్దు జేయు డని వంగదేశీయుల పరిమితాంధోళనము గావించినపుడు, వారు దూరదృష్టిని ప్రసంగింపజేసి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రనిర్మాణ సూత్రము ననువదించినచో, దేశమునకు మహోపకారము గావించియుండెడివారు. అటుల గావింపక తమశ్రేయమే పరమావధిగ నుంచి కొని పాటుకడుటచే, విహారరాష్ట్ర నిర్మాణమునకు వారర్హుడగిరిరి. తామే సూత్రమునకు అపహరణాపహరణిగ పోరాడిరో ఆసూత్రమునకు ప్రతికూలము నహించిరి. విహారవాసులయినను తమ యాంధోళనమును శాశ్వతసూత్రములపై నాధారపరుపని కారణముచే, ఓడ్రుల విమోచనమున కడ్డకగులుచున్నారు. ఇట్టి యంత్రజాతీయ వైషమ్యములు రూపుమావవలయుననియే, ఆంధ్రులు భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రనిర్మాణము గోరుచున్నారు. ఆంధ్రరాష్ట్ర సంపాదనము నిమిత్తమై తదేకదృష్టితో కృషి సలిపిన, సత్వర ఫలితముల బడయవచ్చును. కాని రాష్ట్రాంధోళనమును జాతీయ సూత్రములపై నాధారపరుపని యెడల, దేశమునందెడతెగని వైమనస్యములుదయింపవచ్చును. తమకొకధర్మమును, అన్యులకొకధర్మమును ఆంధ్రులు వంగదేశీయులవలెనే బోధింప మొదలించుచో, జాత్యైక్యమునకు భంగము గలిగించినవారగుదురు. అందుచే తమ స్వీయలక్ష్యము సత్వరముగ చేకూరక బోయినను, ఆంధ్రులు తమ యద్యమమును జాతీయోద్యమాంతర్భాగముగ జేయ తమ శక్తిసంతను వినియోగించుచున్నారు. గా. బి. యల్. శర్మగారు గూడ రాష్ట్రవిభాగ సూత్రమును హిందూ దేశమునకు వెల్లడిజేయవలయునను దూరలోచనతోనే, తమ రాష్ట్రనిర్మాణతీర్మానము నుపపాదించిరి. వారి ముఖ్యద్వేషమును గ్రహించితేక, గొందరు సభ్యులు ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము నొక్కటి మాత్రము గోరియుండిన యుక్తముగా నుండెడిదని నుడివి యుండి.

బోసుగారి వ్యాసమున తమ దృష్టిని బొంబాయి, మద్రాసు, బిరిస్సారాష్ట్రముల వంకకు ప్రసరింపజేసిరి. బిరిస్సాకుగిరిగిన యన్యాయమేరాష్ట్రమునకును సంభవించియుండ లేదు. ఓడ్రులు గొందరు మద్రాసు రాజధానియందును, గొందరు వంగదేశము సందును, మరొకందరు మధ్యపరగణాలయందును శేర్పబడియుండిరి. మధ్యపరగణాలలోని ఓడ్ర మండలములు చాలవరకు తిరిగి బిరి

స్సాలో శేర్పబడినవి. శీర్లీ ప్రకటనాసంతరము, బిరిస్సా వంగదేశమునుండి విడదీయబడినది. కాని అడెట్టి యాలోచనయో, బిరిస్సావిహారముతో శేర్పబడినది. వంగదేశవిభజనము రద్దుగావించబడినను ప్రత్యేక విహారరాష్ట్రము నిర్మింపబడినను, ఓడ్రుల దురవస్థ మోగలేదు. వంగదేశీయుల బాధితుండి దప్పి, వీరు విహారవాసుల చేతులలో డిక్కిరి. మాకు దెలిసినంతవరకు ఓడ్రులందరును తమకొక ప్రత్యేకరాష్ట్ర మనసరమనియే ఆంధోళన గావించుచున్నారు. వంగదేశముతో గాని, విహారరాష్ట్రముతోగాని సంబంధము వలదనియే మొరలిచున్నారు. అట్టి స్థితిలో బోసుగారు ఓడ్రులకు ప్రత్యేకరాష్ట్రము గోరుటకు బదులు, ఓడ్రరాష్ట్రమును వంగదేశములో తిరిగి శేర్పవలయునని గోరుట ఏటి న్యాయమో గ్రహించలేకున్నారము. తమ వాదమునకు బోసుగారి యాధారముల జూపుచున్నారు. వంగదేశీయులకును ఓడ్రులకును భాషలలో పోలికగలదట! ఓడ్రులు చాలవరకు వంగదేశీయులగు శ్రీచైతన్యుల యనుచరులట! ఓడ్రదేశములోని మార్కంజి సంస్థానాధీశుడు వంగదేశ శ్రీని వెండ్రియాదేవట! ఈ కారణముల జూపి, వంగదేశీయులు తిరిగి ఓడ్రులను గలుపుకొన జూచుచున్నారు గాబోలు! కాని ఓడ్రులు ప్రత్యేక రాష్ట్రసంపాదనమునకై తమ యావచ్ఛక్తిని భారజోసెదరనియి విహార రాష్ట్రము నుండి లేచి తిరిగి వంగరాష్ట్రమున ప్రవేశింపనిచ్చుగితు రనియి విశ్వసించుట కాధారములులేవు. ఓడ్రులకు ప్రత్యేకరాష్ట్ర మొసగెడి విషయమై వాణిజ్యగిన విద్యార్థులును పలుకుబడియు గలిగిన పిచ్చుట బోసుగారిలోంచి చెదరట! వీరు ఓడ్రదేశీయులపై జూపిన సవతితల్లిప్రేమకు ఓడ్రులు లేతమాత్రమును కృతజ్ఞత జూపరని యూహింపవచ్చును.

ఓడ్రులను వంగదేశమున గలుపుకొనవలయునను సత్యాతురముతో విశాఖపట్టణము, గంజాము మండలములందలి ఓడ్ర భాగములను దీసి వంగదేశమున శేర్పవలయునని వీరనువదించిరి. కాని ఆంధ్రదేశమునకు ప్రత్యేకరాష్ట్రము నిర్మించుట, మదరాసురాజధానియందు తిగిన విద్య, అభివృద్ధి సమకూరినపుడే, సాధ్యమగునట. అట్టి సమయమునందే ఓడ్రులకు ప్రత్యేకరాష్ట్ర మొసగుట గూర్చి యాలోచింప వచ్చునట. వీరి వ్రాత లక్షరహితములుగ నున్నవి. మద్రాసు రాజధాని విద్యయందభివృద్ధి గాంచినది. ఆంధ్రదేశమున కన్నకోతగిన విస్తీర్ణము గలదా. ఆంధ్రమండలము లన్నియు ఏకరాష్ట్రముగ నిదివరకే గలసియున్నవి. అటులనే వ్యవహరింపబడుచున్నవి. భాషానుబంధము దృఢమగుచున్నది. దేశభాషలలో కల్లనాంధ్రభాష ప్రసిద్ధిజెందియున్నది. మద్రాసు రాజధానిలో సగమువంతువైగ భూమిపన్ను నాంధ్రదేశము చెల్లించుచున్నది. భాషైకరాష్ట్రనిర్మాణమనసరము లేదను వారు గూడ నాంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణమనసరమని దెలిపియున్నారు. "ఆంధ్రదేశ విషయములో పరిస్థితులు భిన్నములు. దానిని ప్రత్యేక రాష్ట్రముగ నిర్మించుట లాభకరముగ నుండునని నేనంగీకరించుచున్నా"నని శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు నుడివియుండిరి. అట్టితరీ బోసుగారింకను, ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణము ప్రస్తుతము సాధ్యము గాదని చెబుట, వాణిజ్య రాష్ట్రసిద్ధాంత సూత్రములు బాగుగ గ్రాహ్యముగాలేదని స్పష్టమగుచున్నది. ఆంధ్రుల విద్యాప్రతిభ లతిశయించుటకే ప్రత్యేక రాష్ట్రము వాంఛింపబడుచున్నది. అందుచే ఆంధ్రుల పురోభివృద్ధి కొనసాగువరకు రాష్ట్రనిర్మాణముకొర కాగియుండుట కొరహానిక నని య

గును. మహారాష్ట్రలో విషయమై మాత్రము వీరు న్యాయమునే దెలిపిరి. బొంబాయిలోని సింధురాష్ట్రమును పాంచాలదేశమునకు గలుపవలయునని వీరివాదము. అపుడు బొంబాయి రాష్ట్రము స్వల్పమగును. కాని బొంబాయికి మహారాష్ట్రభాష మోటలాడెడి బేరారులను, మధ్యపరగణాలలోని చాందా, వాధా, నాగూర్, భండ్రా, బేతూలు, నిమిర్ మండలములను, మద్రాసు రాజధానిలోని దక్షిణ కన్నడజిల్లాను త్వేచతో బొంబాయి రాష్ట్రము పెద్దదియగుటయే గాక, మహారాష్ట్రలో యాశయములు ఫలప్రదములగు నని బోసుగారు చెబుచున్నారు. వీరు కన్నడ, ఘూర్జర మండలముల విషయమై నట్టి ఏర్పాటును సూచించలేదు.

బోసుగారి వ్యాసముల మూలమున ఆంధ్రులొక్క పాతమును నేర్చికొనవలసి యున్నది. ఆంధ్రులు చక్కని రాష్ట్రసిద్ధాంతము నాధారపరచి కొని జాతీయ సౌధము నిర్మింప ప్రయత్నిండుచుండ, అన్యరాష్ట్రీయు లే సమన్వయ విషయమై దోష తెన్ను లేక యిచ్చనచ్చిన రాష్ట్రవిభజనమును సూచింపుచున్నారు. ఆంధ్రుల సందేశము దేశమందెల్లడలను వ్యాపించని కారణముచే, అన్యుల వ్రాతలకే ప్రాముఖ్యము గలుగుచున్నది. ఆంధ్రుల సిద్ధాంతరహస్యమును గ్రహించుటకు భారతీయులకు తగిన యవకాశములు లేవు. ఇట్టి పిత్తి కొంత కాలము జరిగెనేని, ఆంధ్రుల మొఱు లరణ్యరోదగములు గావచ్చును. అందుచే ప్రత్యేకరాష్ట్రమును వాంఛింపుచున్న, మహారాష్ట్ర, ఓడ్ర, కన్నడ, ఆంధ్రదేశములలో మెలినే రాష్ట్రవిమిత లేర్పరువవలయును. ఈ సమితుల కన్యోన్యసంబంధముండవలయును. రాష్ట్ర వాంఛ ముఖ్యముగ యీ నాలు రాష్ట్రములలో బలపడవలయును. ఈ రాష్ట్రీయై తెల్లరకును ఆంధ్రుల సందేశము కరతలామలకము గావలయును. అపుడు వీరెల్లరు గలసి హిందూదేశ ప్రభోధము గావించి, జాతీయ స్వపరిపాలనమును సుస్థిరముగ స్థాపింప శక్తివంతులయ్యెదరు.

ఇది యెట్టి రాజభక్తి ?

ఈనెల 23-వ తేదిన జప్తిసుజయంతివైభవోత్సవముగ జరిగెనని ప్రచురింపబడినది. ఆ సందర్భమున డాక్టరు నాయరు గారు పన్యసింపుమానీక్రింది వాక్యరత్నములను నుడిపనటుల జప్తిసు పత్రికలో గన్నట్టుచున్నది.

"జప్తిసుపత్రికా ప్రారంభ దశయందే మాకింకొక కష్ట మెదుర్కొనినది. ఈపర్యాయము ప్రభుత్వమువారినుండియే యిది గలిగినది. బ్రిటీషు పరిపాలనమును సమర్థింపుచు, దాని స్థైర్యము కొరకై పనిచేయుచున్న యిట్టి యద్యమమునకు, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు సంపూర్ణమగు సాయము గావించరని ఊహించుట సహజము. దురదృష్టవశమున, ఈ సమయమందే రాజకీయోద్యమము ప్రభుత్వమువారు గూడ భయపడునంతటి తీవ్రత గాంచెను. పోషు జాతిశ్రీచే నమపబడిన ఆంధోళనము నడచుటలో ప్రభుత్వమువారు మాంద్యము జూపిరి. ఈయాంధోళనము సూతనముగ స్థాపింపబడిన బ్రాహ్మజేతరోద్యమాభివృద్ధికి భంగకరమయ్యెను. అట్టి స్థితిలో ప్రభుత్వము వారు సాయముజేసెదరని యుపేక్షించితిమి. దురదృష్టవశమున మద్రాసు ప్రభుత్వము వారు అనుమానించి, అనుమానించి, తుట్టుకున్న సుదేహబాధిత లేకాద్యము గావించురో భకార్య

భాషాప్రయత్న రాష్ట్ర సిద్ధాంతము

కర్తగాలి తీర్మానము : ప్రజాభిప్రాయములు.

మునే గావించిరి. బలహీనముగ ప్రవర్తించిరి. నిర్బంధావాసమును పేరుతో, బిసెంటుగారికి ఉదక మండలమున కండుగశెల ప్రసంగిరి. స్వంతభవ నమున నివసించుట కనుజ్ఞయొసంగిరి. ఆభవనము నకు బయట నొకపతాక మెగురుచుండెను. లోపల దర్బారులు తరుచుగ జరుగుచుండెను.

దీనిని ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధావాసమని పిలిచిరి! ఈ విషయమున నొకటి సంభవించు నని దలచితిమి. అటులే సంభవించెను. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారు హిందూ దేశమున గావించిన పౌర బాటలలో కల్లు విపరీతముగ పౌరబాటును గావించిరి. మద్రాసు ప్రభుత్వపు టుత్తరువును తలక్రిందులు చేసిరి. అటుపిమ్మట మద్రాసు ప్రభుత్వము వారికి యొకను దుష్కరమయ్యెను. అనుమానమును వెలుపును జూపిన మద్రాసు ప్రభుత్వమునకు భయ విహ్వలత యేర్పడెను. ప్రస్తుత సమయమున వారికి యిటులున్నది. బ్రాహ్మణవిద్యార్థి "బూ" యని అటచుచో, వారికి మూర్ఛరావచ్చును. సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారి కొక్క విధముగ కార్యమే సాధ్యమై యుండెను. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి చర్యను వీరు నిరాకరించినపుడు, స్థానిక ప్రభుత్వ ప్రతిష్ఠను కాపాడుట యెంతటి యవసరమో గ్రహించి ఆ ప్రభుత్వము పరిపాలనము రుండి చాలించికొని పోవుట కనుజ్ఞ నొసగవలసి యుండెను. సందిగ్ధ తరుణమున ప్రభుత్వాధికారములను దీసివైచి ప్రభుత్వమును మాత్రము నిలుపుట రాజకీయదోషము. అనుదినము దీని ఫలములు గన్పట్టుచునే యున్నవి. ఒక్క నిదర్శనమే చూపెదను. విద్యార్థులు రాజకీయ విషయములలో పాగొనగూడదని ప్రభుత్వమువారికి యుత్తరువును ప్రకటించిరి. కాని తినుచుచున్నప్పుడు విద్యార్థుల సభాసమావేశము జరుగనిచ్చిరి. ఆసభాకార్యక్రమమును మీరందరును జదివియే యుండురు. మన కిప్పుడు రెండు కష్టములు గలవు. మన యనుచరులు బ్రాహ్మణుల జూచి భయపడుచున్నారు. మనల రక్షించవలసిన మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు గూడ, సామ్రాజ్య ప్రభుత్వపుచర్య మూలమున, బ్రాహ్మణుల జూచి భయపడుచున్నారు. ఉభయులును బ్రాహ్మణుల జూచి వెలగొంది యున్నపుడు, బ్రాహ్మణుల కెదురుగ నిలువజగి వారిపై పోరు సలుపుట చాల కష్టముగ కార్యమగుచున్నది."

వై దీప్త ప్రసంగమును చదువరుల కరికేల నొక ముదపాఠించితిమి. జాత్రు నాయకు గారు తమ యువన్యాసమున బ్రాహ్మణులను కనిదీర దిట్టుట యే గాక, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారిని సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారిని గూడ దూషించిరి. సామ్రాజ్యప్రభుత్వము వారును స్థానిక ప్రభుత్వమువారును కలసి యంగీకరించిన నిర్బంధ విమోచనమునకు నాయకుగారు అపార్థముల గల్పించి సభ్యులకు దెలిపిరి. స్థానిక ప్రభుత్వమువారు బ్రాహ్మణ విద్యార్థి యొకనిచో వెలగొందెదరని వర్ణించిరి. ఇంతవరకును ప్రవేశ పెట్టబడిన నిర్బంధములు నాయకుగారికి జాలలేదు. అందు కనియే, ప్రభుత్వ దూషణమునకు గడంగుచున్నా రు ఇదియే కాబోలు వీరు తమ యనుచరులకు బోధించు రాజభక్తి! ఆంగ్ల దేశీయులకు నాయకుగా రికముం దొనగనున్న ప్రసంగముల కిది యుపోద్ఘాతము గాబోలు! ఆంగ్లదేశ ప్రజల్లిక వాక్యములకు యోషికతో జెవి యొగ్గుట కేమాత్రమును సయిపజాలరు.

అయ్యో,

సామ్రాజ్య కాననసభలో భాషాప్రయత్న రాష్ట్ర సిద్ధాంతమును గూర్చి కర్తగాలి తీర్మానమును గురించి ప్రకటితముగ చున్న వివిధాభిప్రాయములు తమ పరిణామములను నదివి యుంటిని. తద్విషయమును గురించి నాఅభిప్రాయమును గూడ చెప్ప వలెనగుచున్నది. కాబట్టి మారు ఈక్రింది విషయమును తప్పక ప్రకటించెదరని కోరుచున్నాను.

కర్తగాలి తీర్మానము.

ఈ తీర్మానము నుపపాదించుచు కర్తగాలి రొసంగిన ఉపన్యాసమును పూర్తిగా చదివినవారలకు భాషాప్రయత్న రాష్ట్ర సిద్ధాంతమును గురించిన సంక్షేపములన్నియు నివృత్తియై యీ తీర్మాన ప్రాముఖ్యమును, అవశ్యకతయు పూర్తిగ గుర్తొక్కుకొని గలవు. హిందూ దేశమునంతట భాషాప్రయత్నముగా వివిధరాష్ట్రములకంద విధజించి, ప్రజలకునున్న విభేదములను రూపుమాపి వారిలో ఆనోష్ఠ్యమును, వికచత్వమును దేశభిమానమును పెంపొందించి, స్వరాష్ట్రాభివృద్ధికి రాష్ట్ర సిద్ధాంతము పాటుపడుటాగున జేసి, వారియందు నేకజాతీయ తాదాశముల పెంపొందింప జేయవలయు ననియే కర్తగాలి తీర్మానాభిప్రాయము. మనదేశములో ఆబాలగోపాలమును "మాకు స్వారాజ్యము స్వరాజ్యము కావలయున"ని చేయు నివాదములు ప్రపంచమందంతటను ప్రతిధ్వనించి ప్రజల హృదయముల నాకర్షించుచున్నవి. అట్టి స్వపరిపాలనా సౌజన్యములకు రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము అవశ్యక సరమని అన్నికడులవారును అంగీకరించి యేయున్నారు. మనదేశమునకు రాజకీయమోక్షము, అనగా పరిపూర్ణస్వరాజ్య లభి మొట్టమొదట రాష్ట్రములవద్ద ప్రారంభము కావలయును. అనగా చిన్న రాష్ట్రములకు మొదట స్వపరిపాలన మొసంగవలయును. ఈవిధముగా మనదేశమునందును సామ్రాజ్య కాననసభ

సామ్రాజ్య కాననసభ

నిన్నుటిదినమున జరిగిన సభలో గౌరవనీయులగు కామినీ కుమారచంద్రాగారు కలకత్తా హైకోర్టుయొక్క యధికారమును ఖాసియా, గుర్రాంటియా జిల్లాలపై గూడ విస్తరింపజేయవలయునని, తీర్మానము పాడించిరి. ఆమండలములలో న్యాయపరిపాలనమునకు సివిలు క్రిమినలు ప్రాసీ జరు లములునందులేవు. డిప్యూటీ కమిషనరునకు మరణశిక్ష విధించునధికారము గూడ గలదు. ఇట్టి దుష్ప్రతిని దొలగించుటకు, ఉత్తమన్యాయస్థానాధికారమును వ్యాపింప జేయుటయే పరమావధిమని ఉపపాదకులు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారి వక్షమున సర్. విలియము వికశిలుగారు ఈ సమస్య స్థానిక సమస్య యగుటచే, స్థానిక ప్రభుత్వముతో యోచించు మని సమాధాన మొసంగిరి. గౌరవనీయు సభ్యులగు మాలవ్యా, బెన్ట్లీ, కర్తగాలి ఈ తీర్మాన మంగీకరించుట యత్యవసరమని దెలిపిరి. హైకోర్టుయొక్క యధికార వ్యాప్తి సధికము గావించుటకు సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారికే సధికారము గలదని బెన్ట్లీగారు దెలిపిరి. తుట్టుతుడకు తీర్మానము నిరాకరింపబడెను. స్థానిక సమస్యను సామ్రాజ్యసభ యెదుట దీసికొని వచ్చుట యుక్తము గాదని ప్రభుత్వ సభ్యుని వాదము. కర్తగాలి రాష్ట్ర తీర్మానమును సామ్రాజ్యసభలో దీసికొని వచ్చినప్పుడు, ఆంధ్ర రాష్ట్రమును గూర్చి యడుగగూడదా యని కొందరు సభ్యులు ప్రశ్నించిరి. ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణముగూర్చి గోరుచో, ముందు స్థానికసభలో నందువిషయమై గోరుడని సమాధానము చెప్పబడి యుండెడిదే. స్వల్పముగ నిట్టి యభ్యంతరములతో తీర్మానముల ద్రోసిపుచ్చుట ప్రజల విశ్వాసమును బలపరుపనేరదు.

ప్రతిమొదటికి స్వపరిపాలనము వచ్చినయెడల మనదేశమున కంతయును స్వపరిపాలనము వచ్చినదని చెప్పకయ్యును. కాబట్టి యిట్టి రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనా విధానమునకు దేశమంతయు వివిధరాష్ట్రములకంద విధజింపబడుట అత్యవసరము. అట్టి విధజనకు భాషాప్రయత్నమును అంగీకరించితిరవలయును. కాబట్టి మనదేశము పరిపూర్ణస్వరాజ్యము పొందవలయునని దేశమంతయును భాషాప్రయత్నముగా వివిధరాష్ట్రములకంద విధజింపబడి, ప్రతిరాష్ట్రమునకు స్వపరిపాలన మొసంగబడవలయును.

ఇటువంటి రాష్ట్రమున కొకదానికి ఆంగ్లము రి సచివత్వములకంద ఆంగ్లదేశ సలయచున్నారు. ఆంగ్లము చెన్నరాజధానిలో అక్కడక్కడ వివిధముగా వెదజల్లబడి యున్నాడు. అట్లు వెదజల్లబడిన వారినందరిని నొకచోటికి తీసికొనినచ్చి వారి వారి పూర్వపు సంబంధముల నన్నిటిని జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొని, వారియందు దేశభిమానము వృద్ధిపొంది చలయు నని ము వారియొక్క పురోభివృద్ధికి ప్రత్యేకముగా పాటుపడవలయునని యుద్దేశ్యముతో ఆంగ్లము ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రమును గోరుచున్నారు. వీరొకరు, మహారాష్ట్రము, కన్నడము మొదలైన యితర రాష్ట్రముల వారును గూడ ఆంగ్లము ఆంగ్లదేశము మాది ఆంగ్లదేశముచేయు నున్నట్లులే యున్నారు. కాబట్టి ప్రత్యేక రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనావశ్యకతయు తద్విధజనమునకు భాషాప్రయత్నములమును ప్రభుత్వమువారు గ్రహించవలయును. దీని అవశ్యకతను గూర్చి తిలకు మొదలైన మహాభావులందరును తమ ఆమోదములకు తెలిసారు. కర్తగాలి ఇట్టి ముఖ్యమైన తీర్మానమును మంచిసమయములో ఉపపాదించిరి. వారి తీర్మానము అంగీకరింప బడలేకపోయినదను విచారమున కేవలములేదు. ఏ యుద్దయమైనను ఆంగ్లదేశ మనదేశము కాబట్టి తిరుద్దయవిజయమునకు మనమందరమును నికటితో మిన్నకుండక యంతకంటె వెక్కుకు తీవ్రముగా ఆంగ్లదేశ సలయకు అవశ్యకము. అవసరములు విజయసాధనమునకు మూలములు. అవసరము లేవ్వకును మనజూని విజయ ప్రాప్తికి పాటుపడుమని పురికొల్పుచు. కాబట్టి మన అవసరమును సంధించి యీ విషయమున కింత ప్రాముఖ్యత వచ్చినందులకు మన మందరమును సంకలించుచు ఎప్పుటికలెనే మన మంగీకరింపము సల్పవలయును. మనయొక్క ఉద్దేశాభిప్రాయములు న్యాయముగావున ఆ పరమేశ్వరును తప్పక మన విషయప్రాప్తికి నోరుపడవలదు.

పి. ఎస్. నారాయణ.

II

అయ్యో,

ఆంగ్ల లాల్మోగోరవంబుల గాపాడవలెంచి గౌరవనీయులయ్యా నరసింహేశ్వర కర్త మహాకయంబు భారతి రాష్ట్రీయ భాషాప్రయత్న రాష్ట్రీయముగల దేములు యుక్తంబున లేబడిన తీర్మానము ప్రతిమాంఘ్రుని యాహ్లాదకయనిగాఁ జేసెను. ఆయన గాంధీర్వ రసవంతాది మహాపన్యాసములు గావించ భాషాప్రయత్న రాష్ట్ర సిద్ధాంతము యవసరమైదని భారతాగ్ర నాయకులును, తక్షణ స్వరాజ్య వాంఛాపరులును గౌరవనీయులు నకు సుత్రానాథ బెన్ట్లీ, శ్రీనివాసకృష్ణి, జిన్నా మొదలగు స్వరాజ్యవాదులే ఈ సమస్యకుఁ బ్రతికూలు రగుటయే గాక మన సుప్రసిద్ధాంధ్ర నాయకుండగు కర్తగాలి హైదర సదిపురి యెగుట దూలనాకుట గౌరవము నిల్పుకొను ప్రతిమాంఘ్రునికి హుయులై యొప్పానియొకమూల కోసాదేశీయులు, కను విచారమును పాడకట్టక మాకునా! ఆంగ్లము కాత్మగౌరవము లేనా! ఏ మూఢ్ర సోదరులారా! మీ నాయకుల గౌరవానికి యుంబులు రూపుమాప మీరు కోపంబులు జనింపనా? మన యాశయులు రూపుమాపిపోవునే? మనకు గనానుకుండు నింద పాలైనది తెలియుటలేనా! ఈస్వరాజ్యసమయములే! మీదిన్య భావంబులే! మీ రాష్ట్ర తీర్మానంబు లే! మీ స్వాధీనత్వంబులే! మీ గాంధీర్వంబులే! పాపంబులే! ఆంగ్లాశయంబు లేదేనుకలుకు మైదురచి నిద్రించక మీపాపమును, మీజ్ఞానము, మీబుద్ధి మీస్వాధీనత్వము, మీపాపకార పారీణిత, మీభుజబలంబులు, మీదిక్కుభావంబులు, మీనినయంబులు స్వగౌరవంబులై వినియోగించి మననాయకుల యొక్కయు

మనయాంధ్రుల యొక్కయు లేజన్యుకు కళంకంబు రానియక పాటుపడుట మన ప్రథమ మాతృభర్యము. పాటుపడుటకు బదుల యపహరణంబులకుం గినకరుడు; ఒరుల పోలనఁ జూచి సంపదించుట; నాయకుల గౌరవమే ప్రజాగౌరవమని లెనబోయెడు; త్యాగముఁజేయెడు; సక్రమతీవ్రాణాంశనఁ జేయెడు; మనముట్లుచేయినచే మన యాంధ్రరాష్ట్రము, మన మాతృముఖంబు బాంధవాలము. ఓయాంధ్రపుత్రి! ఓయాంధ్ర పుత్రికమ్మా నీ కన్నీరు లగ్ని వెన్నలై నీసోదరుల దహింపఁ జేయదున్నది నీసోదరులకుఁ దెలియును. ఓయాంధ్రాగ్రగణ్యా! ఓ బయ్యా నాసంపాశ్వర్య మహాశయా! నీయొక్క గౌరవా గౌరవములు ప్రాణమని తెలిసికొంటిమి. నీవెనుంటి సంపదించుచుంటిమి. నిరుత్సాహముఁ జేసెదరుడు. ఆంధ్రుల మానవసాక్షింబులు నీవైయున్నవి. నీవే యాంధ్రుల పాలిటి వరప్రసాది. ఆంధ్రులలో నగ్ర గణ్యుడవు. వనసోదరి యాంధ్రపుత్రికయే నీకు తోడ్పడి యుండ నితర పత్రికా సాహాయ్యం బవేకీంపకయే దైవము నీకుఁ జేయూతెనీరునై యున్నాడు. నీవు పూజ్యుడవు. భవ్యుడవు. చిరాయుడవు.

హైదర స్వరాజ్యమునది స్థావరులు, భారతాశయ ముఖ్యనాయక కోటిలోఁ జేరినవారును, నుర్రెద్రవాధిపతి శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు ముఖ్యముగాఁ జిన్నాగా హస్తానకుల సంభాషణలకును, నిరుత్సాహములకును, మనయాంధ్ర నుప్రసిద్ధ మహాగౌరవము లగు బయ్యా నరసింహేశ్వర శర్మ మహాశయునకే కాక రక్తము ప్రవహించెడి ప్రతి యాంధ్రుని కీ కళంక మొదలైన నాంధ్రనాయకుల యొక్క యు, నాంధ్రసోదరులయొక్కయు గౌరవంబులే నాయాత్మ గౌరవంబులని “చిసంట్లుస్వరాజ్యసమితి” సభ్యత్వంబును వదలు కొననై యున్నాను. మన యాంధ్రోద్యమమును, మన యాశ యములను రాజ్య, సాంఘిక, జాతీయ, కృతవహారంబులు సలు పునని నాంధ్రసమితియే ముఖ్యమని తలచి “ఆంధ్రసమి” యను సంఘమును స్థాపించి పూజ్యులగుదు రని నాయాంధ్ర నాయకులను గోరుచున్నాను. ప్రతి యాంధ్రుఁడను సభ్యు లుగాఁ జేరఁ బ్రార్థించుచున్నాఁడను. ప్రతిపురంబునందును, ప్రతి పల్లెయందును నాంధ్రసమితి యొక్క యువకాఖిలు స్థాపించి, నిరంతరాంతరంబు సంపుటయును మనజీవితమును నాంధ్రమాతకు సమర్పించుటయును మన ప్రథమ కర్తవ్యము. మన యాంధ్రోద్యమ, మాంద్యముగాఁ జెల్లించిన మనయాంధ్రో ద్యమము సుస్పృహమై, కాఠిన్యమై, హేళనమై, నిండాపాత్ర మై కడు సుస్థాన.

ముస్తాబాద శంకర వేంకటేశ్వర రావు. ఫిబ్రవరి 25

III

అయ్యో, కాలదక్రము నాప నేరరము? కాలమానము చిత్ర విచిత్రాకారమును దాల్చుచున్నది. ఇందులకు మన యాంధ్రో ద్యమమే ప్రబల నిదర్శనము. అది నాంధ్రోద్యమమును గూర్చి బొంబాయి నుండి నాగేశ్వరరావుగారు గంభీర స్వరముతో తమ పత్రికా రాజము ధ్వారా నాంధ్రులకు మేల్కొల్పి బ్రతుకొచ్చినపుడు తమోనిద్రలో నుండిన ఆంధ్రులు ఆంధ్రో ద్యమ తత్వమును గ్రహించుతేక చలించినది. అంతటితో నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు ఆధైర్యవంతులు గాక తమ పేల్కొల్పింబులను వర్ణితముల బూరించినది. ఆంధ్రులు మేల్కొనిరి. అంతలో నాంధ్రుల వైభవములను గూర్చియు నాంధ్రు నిమిడియున్న కార్యదీక్షను గూర్చియును, విభులముగా ఆంధ్రుల కరముల నలంకరింప జేసిన వీరభద్రరావు నాగేశ్వరరావు నాగేశ్వరరావుగారు మేల్కొల్పి జననర్యములు గలుగ జేసెను. ఆంధ్రులు సావ ధానముగా తర్కిత యమును విభులముగా విమర్శించి దాని ఫలప్రాప్తికి ఆంధ్ర మహా సభల ను జరుపుచుండిరి. శ్రీరాధిగారి ఆంధ్రజీవచారములను ఆంధ్రోద్యమము జాతీయతకు ముఖ్యసాధనమని నిరూపింపబడినది. మనయాద్యమ మొక ప్రత్యేక సంఘసమగ్యగానే గాక జాతీ యాంతరజాతీయ సమగ్యగా పరిగణింపబడినది. గుంటూరు నుండి చంద్ర శేఖరరావు ప్రభువులును బందరునుండి కట్టాభి శీతారామయ్య ప్రభువులును ఆంధ్రోద్యమముయొక్క మూల సూత్రములను ప్రతిగంగాంధ్రవృత్తి హృదయఫలకమునందును విభంపజేసిరి. తదుద్యమప్రాప్తికి దేశబాంధవుల వేంకట సుబ్బయ్య పంతులుగారు నిరంతరకృషిసలంప సమకట్టిరి. స్వామి శాస్త్రిగారు క్రొక్కనున్న కన్నడులను మేల్కొల్పిరి. ఆంధ్ర పత్రికారాజములు ముఖ్యముగా కృష్ణాపత్రికావడి తన నిజ

తేభినితో నాంధ్రుల హృదయజీవలలో నాంధ్రోద్యమ తత్వము వ్యాపింపజేసినది. గూఢత్యాగి నాగేశ్వరరావు పం తులుగారి దేశసేవాతత్పరతలను, మనపాలిటికి కల్పితపు వలె నాంధ్రపత్రిక ప్రబోధము గల్గించుచున్నది. ఆలస్యము జేసిన లాభములేదని తలచి మన శర్యుగారు తమ తీర్మాన ము ప పా ది ం చి రి. కొందలంబులకు లక్షపడుటయే గాక మిఠమిక్కిలి మాషింప మొదలడిరి. దేశోద్ధారకులని పేరుగాంచిన సభ్యులేయిట్లుప్రాస్తద్భవ్యగలవారయితమతోడి సభ్యుని ముఖ్యముగా తలకు మహాశయుడు నుడివినటుల కాంక్షను ప్రజాశక్తి సమర్పించిన తమవారిలో సెలకరిని అసలు తీర్మానమును విమర్శింప చేతగాక, నోటికివచ్చి నటుల తూలనాగు పేటి దేశోద్ధరణయో నాకు తెలియకున్నది. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి వాదము నవ్యుబ్ధింప చున్నది. దేశస్థి గారివాదము సారిహీనమైనది. వారందరకుమనపక్షమున, అదేశ బాంధవుడే, ఆతిలకు మహాశయుడే తగిన నీతిపాతము చేర్చు చున్నాడు. శర్యుగారి తీర్మాన మొడుటచే మనమంత విచార ము బొంద ననసవములేదు. శర్యుగారి తీర్మానము మన కొకకం ట సమభారలను, మరొకకంట నానందబాష్పములను రాల్చు చున్నది. ఏలసంపరా ఓడినప్పుడు విచారముగల్గుట స్వాభావి కమే. కాని మనయాంధ్రనాయకులు కొందరు హైందవనా యకుల అభిప్రాయములను క ను గొ ని రి కా ని ఆంధ్రో ద్యమము హైందవ జాతీయోద్యమమునకు ముఖ్యమని నేకు శిరసగమ్యస్థలమునంతలను చాటలేదు. చాటబ్రయత్నించ లేను. ఇదివరకే మనమాప్రయత్నమునకు పూనుకొనియుండినవో మనశర్యుగారి తీర్మాన మింతయలకనగా త్రోసివేయబడక బోను. శర్యుగారి తీర్మానముతో హైందవనాయకులు మేల్కొనిరి. అయినను గతిమనకునగుట అనివేకము. అదిపునరులకుఁ జెయకూడు. కాలముమన కనుకూలముగానున్నది. ఆంగ్లసచివులు మన కను కూలురు. ఆగతమునకు ప్రయత్నిండుట ఫలప్రా ప్తికిసాధనము. కార్యక్రమికి ముఖ్యము. మనకాంగ్లవై నిక పత్రి క లేనిలోపముచే మనకింతపరిభవము సంభవించినది. ఏనాదాం ధ్రుల హృదయములలో నాంగ్లవై నికపత్రికోద్యమము జన్మిం చెనో ఆనాడే తత్పత్రికాప్రతిపాపనము జరిగియుండినవో జిన్నాగారింత దుఃఖితముగా నుండకబోదురు. కొలదికాల ములో నాంగ్లవై నికపత్రికను ప్రయోజనముప సంసిద్ధుడనై యున్నానని హాసనర్యోత్తమ రావుగారు అభయహస్తమిచ్చిరి. తత్పత్రికారాజ మభివృద్ధి ఆంధ్రులపోషణముమీద నాధార పడి యు న్నది. పత్రికా ప్రయరణముతో దృష్టి పొంది యూ ర కుం డి న వో మ న యుద్యమవ్యాప్తి విజయముగాంచుట దుర్లభము. మన నాయ కులలో మంచి వత్సవ్యము గలవారిని కొందఱిని ప్రోత్సహ పజిచి పరరాష్ట్రములకరిగి తద్రాష్ట్రనాయకులతో సంప్రదిం చి, ఆంధ్రోద్యమ రహస్యమును వారి కర్థపుటములలో జొప్పించి, అక్కడ సభలు గావించి, వారికి ప్రబోధము గలుగజేయవలెను. మనయాద్యమ తత్వమునుగూర్చి విభులము గా కరపత్రికను లవ్వొత్తించి పరరాష్ట్రనాయకుల కందజేయ వలెను. వారిని మేల్కొల్పువలెను. స్వామిశాస్త్రిగారి సంచారములను మనకు కొంతమేలు కల్గినదని ఒప్పకొనవలెప్పుడు. కన్నడుల కన్నులు దెఱవించినవారు శ్రీశాస్త్రిగారే. కాన మనము ముఖ్యముగా మన నాయకులను పరరాష్ట్రసంచార మొనర్చుటయు భవనతో ప్రోత్సహము జేయవలెను. నూత నవత్సరము రావచ్చును. ఆంధ్రదేశమునం దాంధ్రుల యభివృద్ధి కై యేర్పడి న స క లో ద్య మ ము లు ను ఆంధ్రోద్య మ ము న కం గ మో పాం గ ము లు. ఆంధ్రోద్య మ వ్యాప్తికాలవాలము ఆంధ్రపహాజనసభ. తత్సభ మహంగ ములు, నుండలసభలు, సంఘసంస్కరణ సభలు, గ్రంథాలయ సభలు. నూతనవత్సరారంభమున నూరసాయములతో కార్య సాధనకు గడంగుట రానున్నసభల ముఖ్యవిధి. కొలది కాల ములో వివిధ సభలు వివిధమండలములలో జరుగవైయున్నవి. ఈ సభలసమావేశము ఆంధ్రోద్యమ ఫలప్రాప్తికి సాధనభూత ములైయుండవలెను. ఇప్పుడు సమయము సమీపించినది. ఎంత తేదన్నను మన మధును మారుగురనైనను పరరాష్ట్రముల కంప వలెను. మన విజయ దుందునిభిన ప్రోగించవలెను. ఇతర రాష్ట్ర ములకు ఆంధ్రరాష్ట్రము మాగ్గదర్శి కావలెను. ఆరుగురు ప్రతినిధు లరుగుట కధమును పంపించుటయు యాకలైనను కావలెను. 12 వేలు రూపాయలు ప్రోగించుట ఆంధ్రదేశ ములో దుర్లభముగాదు. మండలమున కొకవేయి రూపలు చొప్పున సమర్పించవచ్చును. ముందు రానున్న మండలసభల వారు తదిద్యమయై యేకపీఠతో కృషిసల్పి సభ కొకటింటికి 2 క వేయిన్నుట పదియారులు ఆంధ్రసభకు కట్టుము చిదివిం తురుగాక, ఆంధ్రసభ వా రాసాముతో ప్రతినిధులను పర రాష్ట్రములకు పంపుదురుగాక. ఈకార్యచరణమున కేమండ లమువారు ముందంజవేయుదురో చూడవలసి యున్నది. ఈ కార్యచరణమునకు త్వరలో నన్ని సంవలములవారు నడుము గట్టుదురుగాక యని విన్నవించుచున్నాను.

పోతాప్రగడ నరసింహం

స్థానిక వార్తలు

(-o-)

న్యాయమూర్తి బేకెన్వెలుగారు:—రా బో పు వేవి నెలపులకు దోడు మఱి మూడుమాసముల వదిపేను దినమును న్యాయమూర్తి బేకెన్వెలుగారికి నెల వోసగబడినది.

చెన్నపురిలో వడిన వర్షపుకొలత:—గత జనే వరి 1-వ తేదీ లగాయతు నేటివఱకు చెన్నపురిలో 10.28 అంగుళముల వర్షము పడినది. 1.17 అంగుళముల వర్షము ఇంకను కురియవలసియున్నది.

చెన్నపురి సాంఘిక సేవాసంఘము:—మైలా పూరులో బ్రాహ్మీ విధిసందలి పి. ఎస్. పాతశాలావంధిర మున మార్చి నెల 3వ తేదీ యాదివారము మధ్యాహ్నము 4½ గంటలకు సంఘసభ్యుల సమావేశము జరుగును.

ఆరోగ్యోపన్యాసము:—కోడంబాకములోని ఆల్ కాటు పంచయ పాతశాలాధనమున రాబోవు మార్చి నెల 3వ తేదీ సాయంకాలము 6గంటలకు రావుసాహెబు డాక్టరు యు. రామారావుగారు ప్రాసంగ్యార్థి ఉపన్యసించెదరు.

చెన్నపురిలో మరణముల సంఖ్య:—ఫిబ్రవరి 17-వ తేదీ మొదలు 23-వ తేదీవఱకు 1 పాశ్చాత్యుడు, 4 గురు యూరేషియనులు, 22 భారతీయ క్రైస్తవులు, 879 హిందువులు, 68 మహమ్మదీయులు చెన్నపురిలో మరణించిరి. మొత్తమున 469 మరణములు సంభవించినవి.

చెన్నపురాంధ్ర సభ, విద్యాశాఖ:—విద్యా శాఖారి యజమాన్యముక్రింద నుపసేఠులును పురాతన చాబ్బయ పరిశోధకులును శబ్దశాస్త్రవేత్తలును అగు తేకు మల్ల రాజగోపాలరావు పంతులు, బి. పి. గారు బ్రాహ్మీ 9-వ నెంబరుగల సభాభవనము (ఆంధ్రహాలు) నందు 1918-వ సంవత్సరము మార్చి నెల 2-వ తేదీ శనివారము సాయంకాలము 6 గం. ఆంధ్రుల ప్రాచీనత అను విషయమును గూర్చి ఆంధ్ర మున నుపన్యసించెదరు.

శ్రీ భగవత్త్వ బోధినిసభ:—ఈ సభవారి యజమాన్యము క్రింద మార్చి నెల 1 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు భారతములోని ‘యక్షప్రశ్నము’ 2 వ తేదీ శనివారము సాయంత్రము 6 గంటలకు ‘అజ్ఞాత వాసులు’ 3 వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 6 గంటలకు ‘కించకపథము’ 4 వ తేదీ సోమవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు ‘దక్షిణగోగ్రహణము’ అను నాలుగు కాలక్షేపములు సాహుకారుపేట హిందూధియాలాజిల్లో న్యూజభవనమున పండిత టి. లక్ష్మణాచార్యులవారివలన జరుపబడును.

‘ఆంధ్రా’ పత్రిక:—ఈపత్రికను మార్చి నెల మొదటి తేదీనుండి ప్రకటింపబడు ఏర్పాటులు పూర్తికాశ్చేదు. పని చురుకుగా జరుగుచున్నది. తెలుగు సంవత్సరాది నాడు ప్రారంభించుట మంచిదని మిత్రులు నూచించిరి. కాన పత్రిక 12-4-18 వ తేదీని బయలుదేర వచ్చును. ఇది చాల గొప్ప ప్రయత్నముగాన నిండులకు గలుగు చిహ్నుల నాంధ్రలోకము పాటింది అధికోత్సాహముతో తోడ్పడునుగాక యని హరి సర్వోత్తమరావుగారు నడివిరని యొకరు మాకు నేగు మదన కల్గి నుండి తంతివార్త నంపిరి.

ఫోన్ నెంబరు బాగిగెట్టెలు.

నెలూరుజిల్లా కావలిరేంజి పాఠశాలల సబ్ అసిస్టాం టు ఇన్ స్పెక్టరు కె. ఆల్వారుసెట్టిగారికి 2 మాసముల జీతము మీద నెలవోసగబడినది.

కావలి సబ్ రేంజి నూపరు వైజరు వి. వి. రాఘవయ్య గారు కావలిరేంజి సబ్ అసిస్టాంటు పదవిలో నియమింప బడిరి.

మాడవ సర్కిలు పాతశాలా ఇన్ స్పెక్టరుగారి అసి స్టాంటు డి. వాసుదేవరావుగారికి 6 వారములు జీతమువైని నెలవోసగ బడినది.

గోదావరి తూర్పుభాగము ఆక్రింగు ఓవరుసీరు ఎస్. ఎస్. రామచంద్ర అచ్యుతగారికి మూడు మాసములు జీతము మీద నెలవోసగబడినది.

విరోధామహాసంగ్రహము

(రైతుల పక్షము)

ఇంగ్లండు

సాంఘికవాదులు; సంధి.

లండను, ఫిబ్రవరి 24:— సాంఘికవాదుల విరుద్ధముగా యమున పార్లమెంటు సభ్యుడు జె. హెచ్చిఫామసు గారిట్లు చెప్పిరి. మనము విశేషముగ సంఘిగోరుచున్న వారములైన తెల్లజైలుదానికను ఎత్తలేదు. మొట్టమొదట మనము చేయవలయు పని జర్మను స్త్రీ హితులను తమసంధిపరతుల సుప్రముగ తెలుపగోరుట, తమచొరతనమువారి చర్యల తామసుకూలురుగ లేరను సంగతిని తెలుపుటకు వారికిపుడు అవకాశ మొసగబడెను.

బ్రిటిషువారి విదేశవ్యాపారము.

లండను ఫిబ్రవరి 26:—విదేశ వ్యాపారశాఖకు కావలసిన 16 గురు కమిషనరులలోను 18 గురిని నియమించుట కనుచుతింపబడినది. వారిలో 9 గురి నివారక నియమించిరి. గరతుల విక్రయము, పెట్టుబడి, రాకపోకలు, మున్నగునన్ని విషయములను గూర్చి వివరములను తెలిసికొనుట యవసరము. ఇకముందు బ్రిటిషు రాయబారులు వారి స్థానములందలి వ్యాపారవిషయములను గూర్చి చాలకష్ట వహింపవలెను. వ్యాపార శాఖోద్యోగులు ఆర్థికాది విషయముల నన్నిటిని తెలుపవలెను. మనశత్రువు లనబడించు నూతనవిషయములను గూడ వారు గమనించి బ్రిటిషు వ్యాపారులకు తెలుపవలెనని పార్లమెంటు సభలో స్ట్రీలు మొయిటు లాండుగారు నడిచిరి.

అంతర్జాతీయ సాంఘికసభ.

లండను, ఫిబ్రవరి 27:—అంతర్జాతీయ సాంఘికసభ ముగిసెను. వారు యుద్ధోద్దేశ విజ్ఞాపనము సొకదాని నంగీకరించిరి. అది బ్రిటిషువారి విజ్ఞాపనమును బోలియే యున్నది. ఆత్మ సుఖారములను గురించి వ్రాసిన పరతు బలవత్తరము చేయబడినది. దాని విషయమున వారిట్లు చెప్పిరి. ఇది కేవలము రాష్ట్రీయ సుప్రసాంత సమస్య మాత్రమే కాదు. ప్రపంచమందలి అన్ని జాతులు నొప్పకొనుచుండ ప్రాన్సు వాటిని బడయవలయునని అంగీకరించినది. అనంతర మా సమస్య వివిధ జాతీయ సంఘములచే నిర్ణయింపబడగలదు. అంతర్జాతీయ సాంఘికసభ సొకదాని జరుపుటకు సభవారు నిశ్చయించిరి. అందు యుద్ధము చేయుచున్న జాతులన్నిటి ప్రతినిధులను కావలయును. యుద్ధము జరుగుచుండగ నే యీ సభ యొకా సొక తటస్థదేశమున గానింపబడవలయును. ప్రాన్సు, బెల్జియము, బ్రిటన్, ఇటలీ ప్రతినిధుల సొక సంఘముగా గూర్చి వారు యుద్ధమును గూర్చి ఆమెరికా కార్మిక నాయకులతో మాట్లాడు నిమిత్త ముంపుట కొక తీర్మానము గావించబడినది. అధికారుల సభలో పాటుగ కార్మిక సాంఘిక సభను జరపు నిమిత్తము ఆల్బర్టు థామసు, లెండను వెర్డి, హెండర్సనుగారలొక సంఘముగా నియమింపబడిరి. యుద్ధోద్దేశపు విజ్ఞాపనను జర్మనుమిత్రుల సాంఘికలకంపి వారివద్ద సత్వరముగ ప్రత్యుత్తరమును బడయవలెనని వారు సమ్యుతించిరి. అంతర్జాతీయ సమస్యలందు వారు తగినసహాయ మొనరింపగోరవడిరి. ఈయుద్దేశముల కంగీకరింపకుండ నెవ్వరైన సంధిప్రయత్నములు గావించిన వారు విప్లవకారకులగుదురని ఆల్బర్టు థామసు గారు చెప్పిరి. ఆమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములకుబోవు ప్రతి నిధిసంఘమునకు కేమెట, హయిస్మాన్సుగారలు నాయకులుగ నుండురు.

వలసదేశములను గూర్చి అవిజ్ఞాపనమునం దిట్లున్నది. అంతర్జాతీయ లెప్టడను ధనాధ్య ప్రభుత్వముల వలసదేశీయ పరిపాలనా మతముల గర్హించుచునే యున్నారు. దానినటుల గర్హింపనాగక అంతర్జాతీయ సభవారు ప్రస్తుతపు ఫిలిపిన్సుల నాలోచింప వలసినవారైరి అంగీకరించు చున్నారు. ధనాధ్యుల ధనాధికృతమున వలసదేశములను, సామంతదేశములను బాధనొంద కుండునటుల జరుగబోవు సంధియం దేర్పాటు చేయవలసి యున్నదని సభవారలొందించుచున్నారు. నష్టపరిహారములను, వలసదేశము లెవరి యధికారము నందుండినో వారికి యుద్ధాంతములోపల నే ఇయ్యవలెననుటవలన సంధిలేక యుద్ధంతరము నుండగూడదని సభనా రభిప్రాయపడున్నారు.

ఆంగ్ల కార్మికవర్గము.

లండను, ఫిబ్రవరి 26:—పశ్చిమ ఆంగ్లకృత్ క్రింద నేడు సమావేశము జరిగినది. ఆంగ్ల కార్మికత్వము విశాలముగ నొనరించుటకు వ్యర్థము గూడ వర్గములతో పాటు చేర్చు కొనుటకు గూర్చి ఆలోచింపబడినది.

ప్రాన్సు

బ్రిటిషు వైమానిక విజయములు.

లండను, ఫిబ్రవరి 26:—ఫిబ్రవరి 1-వ తేది మొదలు 22 తేది లోపల రాములువైమానిక దళమువారు 75 శత్రు విమానముల నేలగూల్చిరి. 39 విమానములను తరిమివైచిరి. విమానవిధ్వంసకవర్గమువారు 6 విమానములను నేలగూల్చిరి. మేము 28 విమానముల గోల్పోయితిమి. మా బాంబులవాండ్లు 65 టన్నుల బాంబులను వేసిరి. ఆ సమయముననే మేము ఇటలీరంగమున 58 విమానముల నేలగూలద్రోసితిమి. మా విమానములు 8 గన్పించుచున్నవి. అవి వైమానిక మంత్రివర్గము వారు ప్రకటించుచున్నారు.

రాబోవు అవస్థాందనము.

లండను, ఫిబ్రవరి 26:—పరాసువారి ప్రధాన కార్యాలయము వద్దకున్న రైటుగారి విలేఖకుడు 25 వ తేదీని తంతునంపుచు నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.— శత్రుకాల మరుగు కొలదిని జర్మను అవస్థాందనము భయంకర మగుచున్నందు లకు ఎక్కడ జొచ్చిన నచ్చటనే వారిని హతమార్చుటకు పరాసువారు సంసిద్ధులుగ నున్నారని వినుట కొంత విక్రాంతి కరముగ నుండగలదు. పరాసువారు బ్రిటిషు వారివలెనే యుద్ధరంగమున మొదటి పంపుల వెనుక మంచినన్నాహముల నొనరించుకొనిరి. అనేక మైళ్ల ప్రదేశమున ననేక కందకములు త్రవ్వబడినవి. రోడ్డులును తదితర విధములగు బాటలును బాగు చేయుచునవి. ప్రతిబాట యందును తీగలుండిపోయినవి. జర్మను లెచట ముందునకేగుట కనుకూలముగ నున్నదో యచట విశేషముగ ప్రయత్నములు జరిగినవి. ఇదివర కెన్నడును జర్మనులు తలచి యెరుగని రీతి ని ఫిరంగులను మందుగుండు సామగ్రియు నవసరముగ గూర్చి బడినవి. కాని యీ సన్నాహము పరాసువారి యుద్ధేచ్ఛలు టుత్సాహమును విడిచియు చేయుచున్నది. వారిదివరలో నె ప్పుటివలెనే యుద్ధసంసిద్ధులయి యున్నారు. కాని మునుపటి కంటె నెక్కుడు సన్నాహ మొనరించిరి.

లండను, ఫిబ్రవరి 26:—రాబోవు అవస్థాందనమును గూర్చి విశేషవచనముతో జర్మను వార్తాపత్రిక లనేక వ్యాసముల ప్రకటించుచున్నవి. యుద్ధమిదికి నేనలంపిన మాత్రమున పశ్చిమమునందలి దళముల బలము తగ్గలేదు.

యుద్ధరంగమునందలి అమెరికీయులు.

లండను, ఫిబ్రవరి 26:— పరాసు ప్రధాన కార్యాలయమువద్ద నున్న రైటుగారి విలేఖకు డిట్లు తంతు నంపుచున్నాడు. ఫిబ్రవరి 25 వ తేదీని నెలిరెగ్నీ సమాఖ్యను ఎయి వెట్టిలోయలో పరాసువారిలో గలసి ఆమెరికీయులు మొట్టమొదటి పర్యాయము తత్త్వపుల నొక్కసారిగ దాకిరి. అందు నూరుగురు పైనికులండిరి. స్వచ్ఛందపైనికులుకావలసి వచ్చినప్పుడు చెమినడేహొమ్ము ముఖ్యప్రదేశములందలి ఆమెరికీయులందఱును నేనయ్యెనర్పదమనిరి. వారిలో 26 గురు ఎన్నుకొనబడిరి. దాడి చాల విజయవంతముగ జరిగెను. 25 నిమిషములకాలము దాడి నొనరించి వారు 25 గురు శత్రుపైనికులను 1 మరఫిరంగిని బట్టుకొనిరి.

ఫిరంగుల తీవ్రముగ గొల్పుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 26:—నేను పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి. చెయినడే హొమ్మున కుత్తరమున మూల్యానాది ఇరు ప్రక్కలను 304 వ ఫిఖరమువద్దను, మూగ్గోము, బూగ్గోముంటు, చాంబెట్టిగులవద్దను అనోన్యఫిరంగియుద్ధముతీవ్రముగ జరిగెను.

శత్రుసిరంగియుద్ధము.

లండను, ఫిబ్రవరి 26:— నేటిరాత్రి ప్రకటనమునందు సర్ డగ్లసు హేగుగారిట్లు ప్రకటించిరి.— స్థైర్యమునకు యీ ప్రములవద్ద శత్రువులు తీవ్రముగ ఫిరంగులను కార్చిరి.— వైమానికులను గూర్చి అత డిట్లు వ్రాసెను.— మన రాత్రి విమానములు యుఖ్యముగ ఘంటు, టోర్నాయి వైమానికాలయములమీదను, కోర్టాయి వైమానికాలయముమీదను 1200 బాంబులను ప్రయోగించినవి. దోయాయివద్ద పైనికగ్గువాములమీదను, సెంటుక్వెంటిన్వద్ద పైనికగ్గువాముల మీదను 350 బాంబులను వేసినవి. మావిమానములన్నియు మరలినవి.

యుద్ధము

తెనినుగారిచర్య.

లండను, ఫిబ్రవరి 26:—జర్మనులు పెట్రోగ్రాదుమీదికి తెంచి బోల్షెవిక్కుల ప్రభుత్వమును తొలగింపకుండు నిమిత్తము ఎట్టి నీచపు మరతులకైన నంగీకరింపవలయునని తెనిను గారు తెలచినటు లున్నది. శత్రువుల దురుముటకు బోల్షెవిక్కులు వైద్యముల నాయత్తము గావించుచున్నారని పెట్రోగ్రాదునుండి తంత్రివార్తలు వచ్చుచున్నవి. కాని ఇదికేవలము కల్పిత కథవలెనున్నది. అధవా వైద్యములు చేర్చబడుచున్నవని బోల్షెవిక్కులు చెప్పినట్లు చేసి విప్లవోద్ధమముగా గాపాడుటకేగాని దేశభాగ్యము మాత్రము కాదు.

పత్రికాభిప్రాయములు.

ప్రొవెన్సు, ఫిబ్రవరి 20:— జర్మనులు రస్సియా గోరిన మరతులు మిక్కిలి అమర్యాదకరముగ నున్నది. “ఎక్స్ప్రెస్సు” పత్రిక ఇట్లు చెప్పుచున్నది. బోల్షెవిక్కులు తమ యుద్ధమునే గర్వింపు నంగీకరించునంతటి నీచకార్యము చరిత్రమందెచ్చటను గానరాదు.

“ఎకోడిప్రోవిసు” పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది.— జపానునకు తగిన సమయమువచ్చెను. జపానుకుకొరెయా ఈసమయమున జర్మనులు బలవంతముగ ప్రవేశించుట నది నివారించగలదు. జపానుగూడ నట్లు ప్రవేశించుట యెప్పుడని సమయము నకు వేచియున్నది.

లండను, ఫిబ్రవరి 26:— యుద్ధ జర్మనీ సంధిపరతులలో ననేకము విశదముగ తెలియకున్నను సామాన్యఫలిత మొక్కటి విశద మగుచున్నది. ఫిన్లండు, ఎస్టోనియా, పోలాండు, లోల్లాండు లిథునియా యుక్రేనియాలు జర్మనీ చిత్తమువచ్చినట్లుచేయు నర్హింపబడినవి. ఇందునుండి వార్తాపత్రిక లీక్రింద సారాంశమును స్ఫుటముగ తెలుపుచున్నవి. ప్రవ్యసల నెదిరింపకుండుట నిరర్థమగుటయేగాక వివాదకరము నగు.

“మాంచెస్టరు గార్డియన్” పత్రిక ఇంతకంటెను కఠినమరతు లుండజాలవనుచు, జర్మనీవారు యుద్ధ వాదికాదళమునను గోరకుండుటకు, అది చెడకుండ నెట్లయిన సంపాదించుకొనవలయుననంత యుండుటయే కారణమని అభిప్రాయపడుచున్నది.

“వెస్టుమినిస్టరు గార్డె” టిట్లుల వ్రాయుచున్నది. ఇందువలన మిత్రమండలి కార్మికులకును, ప్రవ్యస యుద్ధాగ్రయములకునుగల తారతమ్యము వ్యక్తమగుచున్నది. జర్మనీదేశము యుద్ధముగోరిన మరతులంటిటి మొండితనమును, క్రొవ్యమును మరియెచ్చటను గానము.

బోల్షెవిక్కు లేనాకు వైద్య విదళనము గావించిరో ఆనాడే జర్మను ఏకభిత్తాధిపత్యమున కమిత సహాయ మొనరించిన వారైరి “వార్తాపత్రిక” పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

లండను, ఫిబ్రవరి 26:—యుక్రేనియనునందలి ఆస్త్రియా సేగుపైనికులను బోల్షెవిక్కులు పూర్తిగ చంపిరిని జ్యూరిచ్చి నుండి తెలియవచ్చుచున్నది.

శత్రులపై యుద్ధమును ప్రకటించుట.

పెట్రోగ్రాదు ఫిబ్రవరి 26:—జర్మను సంధి పరతుల నంగీకరించుచు చొరతనమునా రిట్లు ప్రకటించు చున్నారు.— సామ్రాజ్య పుత్ర్య లుబ్ధులు భయంకరముగ నింకను దేశములోనికి చొచ్చుకొని వచ్చుచున్నారు. నీచులగు విలియును పశుసానులును, జర్మను కలదీయలును వైటుగార్డులలో గలిసి పోవీయట్టులను నాలుగు భూకామందుల యొక్కయొ, ధనాధిపతులయొక్కయు అధికారులను మరల నెలకొల్పు జూచుచున్నారు. ఓ కార్మికులార, పైనికులార, కృషీకులార మీరు నియంతృకారమును గాపాడుకొన నెంచిన, మిమ్ము మ్రొంగ నెంచువారల మీ కెదుర్కొనవలసి యున్నది.

బోలెవిక్కుల యుద్ధసన్నాహము

వెట్రోగ్రాడు, ఫిబ్రవరి 26:— బోలెవిక్కులు పోస్ట్-ఫోకాక ప్లేషాకు వచ్చిరిని తెలిసి బోలెవిక్కు లక్షరాత్రమపు డు రుష్యా ప్రధాన నగరమున గాపాడు నిమిత్తము కందకముల క్రవ్వలపడినది ప్రజల కాళ్ళాపించిరి అత్యవసరముగ సన్నాహములు గావించ బడుచున్నది.

జర్మనుల యుద్ధేకము నడుగుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 26:— రుష్యులు ఆధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు.— ఎం. ఎం. లెనిన్, ట్రాజ్కీగారలు యుద్ధము నింకను జరుపుటకు విచారించుచు నిట్లు ప్రతినిధి.— తెలుపబడిన సంధివరకు కొడబడి రుష్యుల సంతకముచేయుగా జర్మను లందులకు తమపు నీరుదలచుచున్నారా? అట్టివారుల నంగీకరించిన పిమ్మట తాత్కాలిక సంధి కియ్యకొనరా?

ఇటలీ

ఆస్ట్రియనుల సన్నాహములు

లండను, ఫిబ్రవరి 26:— ఇటలీ ప్రధాన కార్యాలయము వద్ద వున్న విశేషకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— గత రెండు మాసముల నుండియు ఆస్ట్రియనులు మహాత్తంతో వైనిక సన్నాహముల చేయుచున్నారు. గాడ్డా సరస్సు దిక్కునకు విశేషముగ సన్నాహములు జరుగు చున్నవి. ఎట్టి ఆకస్మాద వనమున నైనను గాడ్డా మంచి ప్రయోజనకారిగ నుండ గల దని ఊహించుచున్నారు. వారి విమానములు విశేష క్రవల నముగ రిగియున్నవి. ఇటాలియనుల రుష్యుల ననుకరింప నుత్సహించుచు వారనేకకరపత్రముల ప్రకటించు చున్నారు.

జర్మనీ

లండను, ఫిబ్రవరి 26:— “విడియా నేటియనేలీ” పత్రిక “జర్మను విశేషకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— పశ్చిమరంగమున జర్మనులు ఆస్ట్రియనుల వోదించు మహాప్రయత్నములు ఇటలీవై మహాదక్కుండనమున చూడవలయు గావించుటకై యుద్ధేకముపడినది.

లండను, ఫిబ్రవరి 26:— వెంట్రలు న్యూసు ఏజెన్సీవారి అనుష్ఠానము విశేషకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— ఈ సమాచారము తెలిసి నటుల వ్రాయుచున్నాడు. ముందుసామగ్రి కర్మాలయము లో 10 గురు పోలీసు జనాదులు సంపాదించి. 125 గురికి వెట్టులు తగిలెను. స్పాండకు కర్మాలయము 1010 గ్రీనేడి యులు గన్పించునట్లుట అధికారులు చాల ఆతురత పడు చున్నారు.

లండను, ఫిబ్రవరి 26:— నీవిలు మిలిటరీ గెజెట్టుపత్రిక డిట్లు తెలియజేయు. జర్మనీగ్రాములలో మరణించిన జర్మను కేసుల సంఖ్యకములగ సార్వత్రికములందు తేలుచున్నది “వైడెబిజె” పత్రిక తెలుపుచున్నది.

టర్కీ

టర్కీ - కాక్సు

కన్స్టాంటినోపలు, ఫిబ్రవరి 26:— కేషియా ప్రజా ముసాలను వారితో సంధి త్వరలో జరుగగలదని టర్కీ రాజ్యాంగసభలో విశేషమంత్రే నడిపెను.

గ్రీసు

లండను, ఫిబ్రవరి 26:— వైమ్సు పత్రిక యొక్క ఏకే న్న విశేషకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. మరి వైమ్సువైనికతరగ రులు విచారణకు నిలువబడినది. లామితునందలి తిరుగుబాటు విచారణ ఇంకను జరుగుచున్నది. మరల 150 గురు విప్లవ కర్మల క్రిమినందు నిర్బంధింప నాజ్ఞాపించబడిరి. ఈ విచారణ మరల ఫిబ్రవరి 28 వ తేదీ నారంభింపబడును.

స్పెయిను

స్పెయిను నిరాయుధము.

మెడిడు, ఫిబ్రవరి 26:— ఉదారభావుల ప్రభుత్వము క్రిందపడినదినియోజనము చాల నాశ్వ్రయమున కలిగించినది. సాంఘికమును ప్రజాసత్తాకవాదులు మొక్కరునుతేరు. సుప్రసిద్ధ ప్రజాసత్తాకవాదులగు డోస్ రిగియోసు. రాజపత్ని మువారిగు నుదారులును పూర్వాయుధము 390 మంది నియోజింపబడిరి. వీనివలెతమి. తలో తెలియుచుగాని రుష్యాలోబోల్షివిక్కుల నురాగతములను చూచుటవలన కలిగిన భయమువలన నే నిరాయుధుగలవారని డిక్షనులలోను జాగ్రత్తపడు చున్నారనిమాత్రము స్పష్టమైనది.

రుమేనియా

రుమేనియా సంధివరములు.

లండను, ఫిబ్రవరి 26:— డచ్చి వార్తాసంఘమువారు బుక్స్ వెట్టునుండి ఈక్రిందసంగతిని తెలిపిరి:— ప్రస్తుతము న్న ఆయుధకంపెనీలను సంగ్రహించుకొనుటయు, 99 ఏండ్ల వరకును అందలి కింకనూనె నూతుల తిను యిష్టానుసారముగ గ్రహించుటయు రుమేనియా సంధివరములందున్నవి.

బల్గేరియా - రుమేనియా.

అంట్వర్డం, ఫిబ్రవరి 26:— యుద్ధ వ్యయములకు 100 కోట్ల ఫ్రాంకులు కావలెనని బల్గేరియా రాజ్యాంగ సభలో ఆర్థికమంత్రే నడిపి ఆసామ్య బల్గేరియావారు భరింప పనిలేదని నడిపెను. వీనిని బట్టి బల్గేరియావారు డోబ్రుజాను కోరుటయే గాక చాలవత్సరవరకును 100 కోట్ల ఫ్రాంకుల బంగారమునుకూడ నిచ్చుటకు రుమేనియావారిని కోరదరను విషయము స్థిరపడినది. బల్గేరియా ప్రతినిధులు బుకారెస్టుకు వచ్చిరి. తురుష్కులుకూడ రానున్నారు.

ఇటీవలి తంత్రీ వార్తలు

బ్రిటిషు సాంఘిక వాదులు

లండను, ఫిబ్రవరి 27:— కార్మిక కక్షవారిసభ అత్యంత సాంఘికవాదులకు ప్రశస్తి గాంచెను. వీరు మూతన దొరతనము నాడేమిందు సవరణము నుపసంహరించుకొనిరి. క్వచ్చంద కార్మిక కక్షవారి “పోటింగు” అధికారమును బలపరచుటకు మరికొన్ని సవరణములు ప్రవేశ పెట్టబడిన గాని అసన్నియ పరాధూతము లయ్యెను.

ఇంగ్లండు సంఘము.

లండను, ఫిబ్రవరి 27:— వార్తాసంఘమువారిట్లు తెలియ బడుచున్నాడు:— ఇంగ్లండు దొరతనమువారికే వధకు గా వింప, మంత్రేగర్మమున కంపి ప్రాతినిధ్య ఫలితములను సంఘాధ్యక్షులు తెలిపిరి. కొంత వర్ష జరిగిన పిమ్మట 50 హూలెను ప్ల. కెట్టుగారి నివేదనము నాలోచించుటకు సభ బుధవారము కలకు నిలుపబడెను.

ఇటలీ ప్రతినిధుల యసమృత్తి

లండను, ఫిబ్రవరి 27:— “డెయిలీ టెలిగ్రాఫు” పత్రిక కార్మిక విశేషకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.— అంతర్జాతీయ సాంఘిక సభయందలి ప్రతినిధు లందఱును తమతమ దేశములనుగూర్చి విజ్ఞాపనవిధులకు వర్తింప నంగీకరించరా య ను సంకేతము విశేషముగ తర్కింప బడవలసియున్నది. ఫ్రెంజిస్ ఇటాలియనులకు రాకలసి యుండుటకు గూర్చి ఇటలీ ప్రతినిధు లకంతృప్తులైరి. అంగ్లభాషా పరిచితులగు ప్రతినిధులు లేకుండుట చాల విపాదకరము. బ్రిటిషు వలన దేశముల నుండి యేప్రతినిధియు రాకుండు టితివరకంపైను విచారణ యము. ఆస్ట్రేలియా, కెనడా, ఆఫ్రికా, కార్మికులు జర్మను వలన దేశములనుగూర్చి తమ అభిప్రాయముల సొసగు టత్యం తావత్వము.

నూరుగురు చంపబడిరి.

హంకాంగు, ఫిబ్రవరి 26:— జాక్వెట్టుక్రిటలు జరుగుచుండ వేసవేలు ప్రజ లొకదాబాగాద నిలచి యాచుచుండగా ఆదాబా తూలిపోయెను. నూరుగురు దానిక్రిందబడి మరణించిరి. అగ్ని భయముగలిగి వందలకొలది ప్రజలు మరణించిరి.

రుమేనియాతో సంధిరాయ బారములు.

అమస్టర్డు, ఫిబ్రవరి 27:— వియన్నా వార్తాపత్రిక టిట్లు తెలుపుచున్నది. ఎం. ఎవరెన్సుగ్రాగు వానుమాక్స్ స్నేహగారిలో చాలకాలము మాట్లాడిరి. ఏవెరెన్సుగ్రా గారి మూర్ఖపువట్టువలన ర్మాయబారము లభింపగింద నేరపు జర్మనుమిత్రులు విశేష కాలమువరకును, రాయబారముల నడపుచునందెని వార్తాపత్రికలు తెలుపుచున్నవి.

ఏవెరెన్సుగ్రాగు బుఖారెస్టు నుండి మరలివచ్చిరి. కొలు జెర్నికు, తేరనుకు హెల్సుగు గారలు ఆకస్మికముగ డ్రెప్టోలోచిక్కునకు టిలువబడుటవలన నతడు జర్మను మిత్రులలోగిలసి, మాట్లాడుటకు మొదటి దినముననే అంతరాయము కలిగెను.

రుష్యును దళముల స్వీడను దళము లెదిరించుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 27:— హాలండు దీవులందు రుష్య స్వీడను దళములకు మొదటి యుద్ధము జరిగెనని తెలియుచున్నది. స్వీడను దళములు వచ్చినతోడనే రుష్యులు వాటివై ఫిరంగుల గాల్చిరి. గుండ్లు నీళ్లలో పడిపోయి చెడ్డెను. రెడ్డుగాల్లులు స్వీడను దళముల ప్రదేశముల కంటిని నెదిరించిరి. ఒక వోట ముఖముఖి ఘోరముగ యుద్ధము జరిగెను. స్వీడనునుండి ఇంకను అధికముగ సైన్యము రాగలదు. హాలండు దీవు లితరులచేత నుండుట వారికి చాల అపాయకరము.

లండను, ఫిబ్రవరి 27:— నేటి సాయంకాలము పరాగువారిట్లు ప్రకటించిరి.— చాంపేయినులో బట్టిమా మెస్సిలు నకు వైర్యతిభాగమందలి మాక్రో త్రఫలముల బట్టుకొనుటకు శత్రువులు ప్రయత్నింప మాఫిరంగులు శత్రువుల ప్రయత్నముల నాపివేసిరి. నిన్న రాత్రి శత్రువిమానములు నాన్సివీద బొంబులనువేసిరి.

జారిచ్చి, ఫిబ్రవరి 27:— డ్రెప్టనుండి యిట్లు తంత్రీ వచ్చుచున్నది.— సాక్స్నీ, లిథుయానియాఅను కలుపుటకు లిథుయానియా రాజు ప్రధేదరికు క్రిస్టియను గారితో నుత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుప బడుచున్నవి.

న్యూయార్కు, ఫిబ్రవరి 27:— కార్మికుల సంధి సభకు రావలసినదని జర్మను వర్తక సంఘములు కోరగా గోలపచ్చు గారు నిరాకరించిరి.

వెట్రోగ్రాడు, ఫిబ్రవరి 27:— సోవియట్లు దళములు రోష్టోపుకు పట్టుకొనునని బోలెవిక్కులు చెప్పుచున్నాడు.

లండను, ఫిబ్రవరి 27:— మాన్సు హేగు గా రిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు:— వెంట్రు క్వెంటిన్స్ కీకాన్యనున, బుల్లి కోరువద్దకు, వెల్లినునకు తూర్పునకు గావించబడిన వాడులు త్రిప్పివేయు బడినది. ఈ ప్రమున కీకాన్యనున, తూర్పునకు ఆన్యోన్య ఫిరంగియుద్ధము సీక్రముగ జరిగెను.

లండను, ఫిబ్రవరి 27:— వారికాధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు.— సోమవారమువాటి రాత్రి మా విమానములు ఉడ్డెస్తాకరు కైమానికాలయము, బ్రూజిను నాకా ఫ్లానములమీద ననేకటన్నులబొంబులను వేసిరి. మంగళవారమునాడు ఎంజెండంపుమీదను, ఏనీలికైమానికాలయము మీదను అనేకటన్నుల బొంబులను వేసినది. మా విమానము లన్నియు మరలినవి.

లండను, ఫిబ్రవరి 27:— వారికాధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు. గతవారమునందు 2274 నాకలు బ్రిటిషు శత్రువుల చేరినవి. 2398 నాక లవటినుండి బయలుదేరినవి. 1600 టన్నుల కెక్కుకు బరువుగలవి 14 ను, తక్కువ బరువుగలవి 4 ను ముంచివేయబడినవి. తొమ్మిదింటి నెదిరించి శత్రువులు విధలులైరి. ఓడలపట్టు పదవల 7 ముంచివేయ బడినవి.

లండను, ఫిబ్రవరి 27:— అమెరికా వైస్యము వద్దకున్న రైటుగారి విశేషకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. ఫిబ్రవరి 26 వ తేదీని బావునకు నైలుతి భాగమున మొట్టమొదటి సారి అమెరికనులు విష వాయువుల యనుభవమును పొందిరి. అన్యోన్య ఫిరంగియుద్ధ మింకను జరుగుచునేయున్నది. అమెరికా ఫిరంగులు మాంటు సెక్కు మీద గుండ్లును ప్రయోగించుచున్నది.

వెట్రోగ్రాడు, ఫిబ్రవరి 27:— పోస్ట్-ఫో పట్టుకొనబడినను సంగతి తెలియగ నె దొరతనమువారే ముసాధారణపు వైనికాధికర్య వర్గమున వేర్పడి శత్రువుల నెదుర్కొనుటకు రాత్రికి రాత్రి అపరిమిత ప్రయత్నముల నెసరించిరి. దొరతనపు సభ్యుల యాజమాన్యమున వారు సాయుధపు మోటారు బండ్లతో నాలుగు దళములకు పోస్ట్-ఫో నందిరి.

పోస్ట్-ఫో బోయను రెయిల్వేకు గాపాడు నిమిత్తము 70000 ల మంది విప్లవనైకుల లంపబడిరిని మాస్కోనుండి తంత్రీ వచ్చుచున్నది. పోస్ట్-ఫోలో 40 కోట్ల రుదెలుల విలవ గల మందుగుండు సామగ్రి యున్నది.

లండను, ఫిబ్రవరి 27:— ఫిబ్రవరి 24 వ తేదీని స్వీడను దళములు హాలండు ద్వీపముల నాక్రమించు కొనినవి.

వృత్తాంతములు

(1)

శ్రీమల్లుల సభ:—ఈ సెల 27వ తేదీన, గూడ ఈసభ జరిగినది. 28 వ తేదీలో ముగియవచ్చును.

55 వార్షిక బట్టగారు:—వీరు 27 వ తేదీ ఉదయమునకు ఆలహాబాదుకు వచ్చిరి.

కొండవాయిదా:—మూలము మున్నగు కొండ వాయిదా దొరతనమువారికి ప్రతిపాదించుగా నున్నది. దొరతనమువారు వారి తొందర నడచుటకు పనిబూనిరిని ప్రకటించబడినది.

ఆయుధము నాక మునుగుట:—దీని విషయమున విచారణ సలిపినవారు తీర్పువ్రాసిరిగాని దానిని చదువలేదు. ఈ సెల 27 వ తేదీ మధ్యాహ్నము బర్మా దొరతనమువారికి పంపిరి.

సంయుక్త పాంథాతిక మలయ రాష్ట్రములనుండి సయామునకు వేయబడుచున్న ఇరుపదారి మార్గము కొలదిరోజులలో పూర్తికాగలదు. ఏప్రిల్ 1 వ తేదీనుండియు ప్రయాణికుల బండ్లు నడుకగలవని తేలికప బడుచున్నది.

నాకా నిర్మాణస్థానము తగులబడుట:—సింగపూరులో శుక్రవారమునాడు ట్రాంజింగ్ స్థానము తగులబడెను. రెండుకర్ర నాకబడు రెండుస్ట్రీము లాంచీలును 10 పడవలును తగులబడినవి. నష్టము సుమారు 2,00,000 డోలరులు

భాస్కర ముద్రాలయాధిపతియొ, హిందువాసీ పత్రికా ముద్రాపకదనుగు తక్కువ పార్శ్వముగారిని జిల్లా న్యాయాధికారిగారు పిలిపించిరి. పత్రికాకాసము సమాసించి ఇదివరకు జారీచేసిన భారతత్వకేల స్వాధీనము చేసుకొనగూడదని న్యాయాధికారి ప్రశ్నించెను. ఇదివరలో ననేక పర్యాయములు హెచ్చరింపబడుచు జరిగినది వారు చెప్పిరి.

క్రైస్తవ వివాహము:—క్రైస్తవులగు మహారాం తన లాలకు దాని మహారాం వివాహముచేసికొనెను. వివాహమున ఇద్దరు పోలీసువులు చేయించిరిని కేసుచేయబడగా వారి ముగ్గురిని (ఈమడు గురువులు) చెరి ఒక వత్సము కఠిన శిక్ష విధింపబడెను. అట్లుచేయగా వివాహము నాటికి మహారాం క్రైస్తవుడైనట్లుచెప్పినందులను అలహాబాదు హైకోర్టు వారు కేసు కొట్టివేసిరి.

హత్య, దొంగతనము:—మలబారు జిల్లా మంజరి తాలూకా ఇరువట్టి గ్రామములో గత వారమున ఒక నాటి రాత్రి కొండలు దొంగ లొకభరివడగు మోస్తావాని ఇంట ప్రవేశించి దాని యాస్త్రాని కొట్టి కొట్టుకొనిరి. కేలుచేసి ఇరుగు బాగువారలను పిలుచుటకు యత్నించిన యొక స్త్రీని వారు చాత్యవేసిరి. మంజరి పోలీసు వా రాహంతకులను వెతుకుచున్నారు.

స్త్రీని బలాత్కారముగ నెత్తురు బోవుట:—తెంగు గూరులో ఆరట్టిరైలులో నిరసించు చుండిన రుస్తావ్ ఆను సుక ఆరట్టివాడు మేబల్ ఆలివరు నొక స్త్రీని బలాత్కారముగ నెత్తురుబోయి సమీపములో నున్న ఒక గ్రామములో సుక గృహమును దాచివేసెను. ఆమె వెనిమిటి పోలీసు వారిబోరుస్తావ్ గూర్చి విచారించెను. వారు వానిని పట్టుకొని కేసు చేసిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు వెయ్యి రూపాయల జామీను మీద ముద్దాయిని విడుదలచేసిరి.

గుంటూరు ధర్మాయుక్తేద వైద్యశాల:—ఈ వైద్యశాలను వైద్యరత్న పండిత, డి. గోపాలాచార్యులుగారు మంగళవారము నాడు తెరచిరి. గుంటూరు వర్తకులు మాసవిరాళముల నిచ్చెద మనియు గుంటూరులోని వైద్యకాశ్రమేత్ర లుచితముగ బోధించెద మనియు వాగ్దానము చేసిరి. ముందు మండలసభను గుంటూరులో జరుపవలెనని కోరిరి. మంగళవారముతో సభ ముగిసినది. ఆనాడు డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతిగారు ప్రోత్సాహ భవనమున ఆయుర్వ్యాధులకు గూర్చిలాంతర బోక్తుల సహాయమున సుపర్యసిరిరి.

బురగాళమున ప్రాథమికవిద్య:—4 ఏండ్లపాఠశాలను బురగాళమున నెలవారమున నడుపుచున్నది. సాధ్యమైనది. ఇందుకు ప్రోత్సాహము గలదియు స్పృహయును, వారి

శుద్ధ్యము, శారీరక మున్నగు గ్రామముల కవసరమగున్నవి విషయములను నేర్పవలెను. ఈ విషయము స్థానిక సంఘములకే ముఖ్యముగ సంబంధించునదై నను దొరతనమువారు గూడ తోడ్పడవలెను. బొంబాయి రాష్ట్రమున నిర్బంధించి ప్రారంభ విద్యకు వేర్పాటుకు ధనసహాయము చేయబడు నని బొంబాయి గవర్నరుగారు నుడివినది బ్రిటిషు ఇండియా సంఘమువారు వివరించిరి.

రామనాథమురాజుగారిమీద దావాచేయబడుట:—హాటురోడ్డులోని మేల్ వీనపు కంపెనీలో రామనాథము రాజుగారు మోటుబంధి చక్రముల రబ్బరు ట్రైలరును నాలి గొట్టిని కొని కంపెనీవారికి సాయుక్త యిచ్చుట మానివేసి నందున కంపెనీవారు రాజుగారిమీద హైకోర్టులో దావా చేసిరి ఈ ట్రైలరులో బండి పోవునపుడు ధ్వనిలేకుండ నిశ్శబ్దముగ పోవుననియు బండిలోనివారికి మరుపు విస్తారము కలుగ నీయ దనియు న్యూమేటిక్ ట్రైలరును అన్ని విధముల బోలి యుండునని కంపెనీవారు చెప్పిరినియు కాని వాడుకమీద వీటిలో సెంక గుణమైన వాటికిలేదనియు కాబట్టి ట్రైలరు భరిదు కంపెనీవారికి చెల్లించబడలేదనియు రాజుగారి తరపున వాదము వచ్చెను. ఈ కంపెనీవారికి ప్రజలయొద్దనుండి బేరములను దీసుకువచ్చు దిశారీవాడు అట్లు చెప్పిన చెప్పవచ్చును. కాని కంపెనీవారు ట్రైలరు చెప్పి మోసము చేయని చెప్పి హైకోర్టువారు దావాను వారులపక్షము తీర్చానించిరి.

మార్వాడీ భౌతిక పాఠశాల:—ఈ కేసుగూర్చి భోగట్టాలు కొన్ని ఇరివెజుకు వ్రాయబడినవి. యశోదాబాయి అను నొక అంగభారతీయ స్త్రీయు, నాగ అనునొక పాలవాడును తెయ్యుత్తు అను మతముక స్త్రీయు హంతకులగ పోలీసువారిచే పట్టుకొనబడిరి. వీరిముగ్గురిమీదను కేసు చేయబడినది. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు పాక్షి విచారణచేసిరి. తెయ్యుత్తుకు దిగువ ప్రకారము సాక్ష్యముచెప్పెను. ప్రితేనరు తన తేదీనియశోదా బాయి నాగతోగూడ మాయుడికివచ్చి నన్ను తన ఇంటికి దీసుకు పోయినది. మేము ముగ్గురమును మేడమీదికి పోతిమి. మార్వాడీ భౌతిక కేలపడియుండెను. ఆమె నోటిలో గుడ్డులు గ్రుక్కబడి యుండెను. ఇది చూచి నేను భయపడి నా ఇంటికి పోవుటకు సిద్ధపడితిని గాని నాగ చంపివేసెదనని నన్ను భయపెట్టుటచే నేనచ్చటనే మాటాడక నిలుచుంటిని. ఒక సారాయి సీసాము, కొన్ని మిఠాయి ఉండలును మరణించిన భౌతిక ప్రక్కనే నేలమీద యుండెను. యశోద ఆభౌతిక తల పట్టుకొనినది. నేను ఆమెకాళ్లను పట్టుకొంటిని. నాగకత్తి తో ఆమెమెడను కోసి నాను. పిమ్మట భుజములు నఱకబడెను. కష్టముతో కాళ్లనునఱకబడినది. పిమ్మట నగలన్నియు ఒలుచు కొన బడినది. నఱకబడిన అవయవము లన్నియు ఒక గోనె సంచిలో మాటకట్టబడెను. మేమిరువురమును నాగతో గూడ కొంతదూరము పోతిమి. అత డామాటను ఎచ్చటనో దాచి వేసెను.

గుంటూరు మండల ప్రభుత్వముచేసిన సమావేశము:—జిల్లా తాలూకాబోర్డును పురపాలకసంఘములును ఆయుక్తేద సాతకాలలను వైద్యకాలలను ఏర్పరుపవలె నను తీర్మానమును డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం. గా రుపనాడించిరి. ఆంగ్ల ఆయుక్తేద విధానమును పరస్పరవిరుద్ధము లని ఎవ్వరను భావించునాడదు. రెండువిధానములను గూడ నందరను గౌరవింపదగును. మానవసంఘమును వ్యాధులనుండి కాపాడుటకు రెండు విధానములు ను క్తి వంచన లేకుండ పని చేయుచున్నవి. సత్య మె చట ను పూజ్య మే యగును. మనకు తెలియనిదానిని విచేయబడుండి గ్రహింపవలెను. మనకు తెలిసిన దానిని విచేయబడుట తెలుపవలెను. ఎట్టి నూతన వైద్యసిద్ధాంతములు వచ్చినను ఎట్టివి పోయినను ఏకోగమునైన ఏ యో మధి యైన ను ది ర్చిన వో నారోగము నాయోమధి యట్లు కురు య్యు నే యుండును. “వ్యాధిని కుర్చినములికయే శ్రేష్ఠతమును. దానిని ప్రయోగించిన వైద్యుడే ఘనవైద్యుడు” నని చరకమునందు వ్రాయబడిన వాక్యమును మీరిరిగియున్నారు. ఈరెండువిధానములకు నాధారములు కేవలము భిన్నములు. అని ఆయుర్వేదశికుల కనుకూరించినది. ఈజేతమున ప్రాచీనకాలమునకు యి దాచుచుండి ఆయుర్వేద వైద్యులు భగవతోపాదే నాక ధర్మముకొనకే చికిత్సచేసి యున్నారు. ఇప్పుడునూతన భగవదాత్మార్థ శిక్ష చెప్పిగలుగుట కెంతయు సుపాంతుడు

న్నాను. మనవిధానమునందు గలదానినంతకు మనము సరికొరించి నూతనవిషయముల సభ్యసింపవలెను. అట్లుగాక మనము మన ప్రాచీన విశ్వసనీయ మూలకర్తవ్యములకు పరిత్యజించి మనకు సంపూర్ణ విశ్వాసము లేని నూతన విషయముల నకలంబించినవో మనకు మార్గదర్శకములగు ప్రధానవిషయములను గూడ మరచిపోయెదము. కాన నెల్లవారు నేకీభరించి ఆయుర్వేద పునరుద్ధారణమునకు స్వార్థత్యాగ దీక్షతో నధిక మగు ధనమును వ్యయపరచవలెనని లక్ష్యపతి గారు నుడివరి.

చన్న పురికబుద్ధు.

‘అన్న మో రామచంద్రా’ అని భిక్షువువాండ్ర లరచు నట్లు, ‘స్వరాజ్యమో’ ‘స్వరాజ్యమో’ అని సర్వకాల సర్వావస్థలయందు దణచుచుండిన ‘న్యూఇండియా’ పత్రికకు, ‘అంధ్రప్రదేశ్’ అంధ్రప్రదేశ్ పత్రికకు, ‘స్వరాజ్యసంపాదన’ విషయమున కలవర మెక్కువయగుచున్నది. కలవర మొకటేగాదు, ఆరగింజంత పిచ్చివాడ పట్టినది. రాష్ట్రనిర్మాణసమస్య సామ్రాజ్యనిర్మాణసమస్యకు ముపపాదించబడువలెను, ‘అంధ్రప్రదేశ్’ ‘న్యూఇండియా’ పత్రికకు సహాయముగా నుండి నోటికి వచ్చునట్లు, బడలు తెలియక, దివ్యజ్ఞానసమాదకుల యాచేకములో బడినదియై, ‘న్యూఇండియా’ వాగుచున్నదంతయు, ‘సరి’ ‘సరి’ యని తలయూచుచు, ప్రక్కతోడై రాకము చేయుచుండెడిది. ఇంతియేగాదు. కళహితైక బ్రాహ్మణతరుల పత్రికయగు ‘ఇండియన్ పేట్రేట్’ పత్రిక ముగ్గునట్లుల వాద్యము వాయించుచుండెడిది. ఎప్పుడు, ఏదినము. గౌ. శర్మగారి రాష్ట్రనిర్మాణసమస్య ప్రోసివేయబడెనో, యాపత్రిక తలదిప్పుకొంత ఎక్కువ యగుచున్నది. తన చెల్వికాండ్రము విదలిపెట్టుటయేగాక, వారితై ధ్వజ మెత్తుచున్నది మొన్నటి నేస్తము నేటికి గానడవకుండుట అబ్బురముకాదే? కాలమహిమను వర్ణించుట యశక్యము. రెక్కలవిప్పుకొని వేగమున బరుగికుచున్న కాలపక్షిబోలె యీ పత్రిక యు, మమ్మ మిన్నెలుగక, విట్టపల్లయులని తెలిసికొనక దుముకుటకుం బ్రయత్నించుచున్నది. ఏ గోతిలో బడునో యని భీతికలుగుచున్నది. ఏమొ, స్నేహితులను సయితము విడిచిపెట్టుకొనిన గతి యేమగునో? రాష్ట్రనిర్మాణసమస్యయే యంగీకారమును బడసియుండినయెడల యీ పత్రిక చింతులద్రోక్కి యుండును గదా! పాపము! ఇప్పుడు రాష్ట్రనిర్మాణసమస్యతై ‘స్వరాజ్య’ సమస్య ఆధారపడియున్నదని పట్టుచున్నది. ‘స్వరాజ్యము’ ను గోరునపుడు, ఎట్టివిధానముల ననుసరించి శోరవలయు నని ప్రశ్నించుకొనుచున్నది. ఏమి ఈగ్రహ! పిచ్చిగ్రహయ! దళభాషల మూలముననా లేదా అంగభాష మూలముననా పాలనము నిర్వహించు బడవలెను విషయమున, ‘అంధ్రప్రదేశ్’ ను ‘ఇండియన్ పేట్రేట్’ బద్ధవిరోధియై వెలగుచున్నది. ముచ్చట్లు మాకునాళ్లన్నట్లు, ఈ పత్రికల నేస్తము త్వరలోనే యడుగంటుచున్నది. ఏమి ఈమామ ఇది! ‘అంధ్రప్రదేశ్’ మామయా? ఇకనైన కలవరములను వదలుకొని సరియైనద్రోక్కి బడునోమో చూచెదము.

(విలేఖరి, అంధ్రప్రదేశ్.)

వచ్చుచున్నది! (1094)
భయంకరములైన ప్రారమ్యము లనేకము గలవు
ఫిల్లిను సర్కసు
భీకరపాశ్చాత్య ప్రదర్శనము. భయంకరాకారము.
ప్రదర్శనము ముక్తము.
విచేకములనుండి వచ్చిన మల్లులు రంగమున నద్భుతముగ చరించెదరు.
అత్యద్భుతము — అతిగంభీరము.
అత్యంతదర్శనీయము.
28 ఏండ్లక్రితము చెన్నపురి వచ్చెను.
అప్పటికంటె నిపుడు అత్యధికమగు మార్పుకలదు.
నివరములు పూర్తిగా ముందు తెలుపబడును.

The S. M. P. Assembly.
MYSON, February 27.
At the Sri Mulem Popular Assembly today some members suggested for the further development of representative institutions by establishing an Executive Council. Nair, Mahomedan, Kshatriya, Pulaya, Christian and Paraya members represented the general assembly. Resolutions of the Popular Assembly were passed and suggestions on the needs of municipal committees passed when the Assembly adjourned at 8-15 in the evening for the day which will probably be the closing day.

The Great War.

(o)
(Reuter's Agency)

Central Powers

Ukrainian Harvests.

No Hope of Relief for Germany.

LONDON, February 27.
ZURICH.—In the Bavarian Landtag the Minister of the Interior stated there was no great hope that the Ukrainian harvest would permit of increased rations.

New King of Lithuania.

Negotiations Proceeding.

LONDON, February 27.
ZURICH.—A telegram from Dresden says that negotiations are proceeding for the union of Saxony and Lithuania, with Prince Frederick Christian of Saxony as King of Lithuania.

Turkey and the Caucasus.

LONDON, February 27.
CONSTANTINOPLE.—Speaking in the Chamber the Foreign Minister said that peace negotiations were impending with the Caucasian Republic.

Russia

M. Lenin's Policy.

For Revolution and not for Country.

LONDON, February 27.
It is becoming evident that M. Lenin's policy is to accept the most humiliating terms imaginable, in order at any cost to prevent the Germans marching on Petrograd and overthrowing Bolshevik rule. Some telegrams from Petrograd speak of Bolsheviks collecting forces to resist invaders, but this is mere camouflage. If forces are assembling it is only to carry out the behests of the Bolsheviks, who care only for upholding the revolution and nothing for the country.

Press Comments.

LONDON, February 27.
PARIS.—The press regards the German terms to Russia as humiliating and draconian. The "Excelsior" says history offers no example of a more complete or a more servile compliance than the Bolsheviks agreeing to renounce their own propaganda.

The "Echo de Paris" says Japan's hour is approaching. She alone can check German penetration. She is anxious to intervene and is only awaiting the signal.

While many details of the terms between Russia and Germany are not yet clear, the general effect is that Finland, Estonia, Poland, Courland, Lithuania and Ukraine are at Germany's disposal. Newspaper comment chiefly emphasises the moral, that against Prussianism, non-resistance is not only utterly futile, but in the last degree ruinous.

The "Manchester Guardian" does not think that terms could have been harder and opines that the reason, Germany did not ask for the Russian Fleet to be handed over, was that she feared its destruction and hopes to secure it by other means.

The "Westminster Gazette" points out the gulf between the Allied Labour and Prussian war aims and says that the German terms to Russia are unparalleled for callousness and cynicism.

The "Vorwaerts" frankly admits that when the Bolsheviks broke up the army, they greatly helped German imperialism.

Bolshevik Defence Activity.

LONDON, February 27.
PETROGRAD.—In consequence of the German entry into Pskoff, otherwise known as Pleskau, the Bolsheviks have issued a midnight call to the people to secure implements and dig trenches for the defence of the capital. The greatest activity prevails.

Proclamation Against Invaders.

PETROGRAD.—Government has issued proclamation declaring that, despite the acceptance of the German terms, "The Imperialist assassins continue their monstrous advance into the interior of Russia. The damned minions of William and German Kaledins, together with White Guards are shooting the Soviets and reconstituting the power of landlords and capitalists. If you workers, soldiers and peasants wish to retain power, you must fight the hordes seeking to devour you."

Germany's Intention Enquired.

A wireless Russian official message says:—M. M. Lenin and Trotsky complaining of the continuance of hostilities have enquired whether Germany intends to reply to Russia's expressed consent to sign the proposed conditions of peace and General Krylenko's enquiry as to whether an armistice does not automatically follow the acceptance of such conditions.

400 Million Roubles Worth of Supplies at Pskoff.

PETROGRAD.—When the news of the capture of Pskoff was received, Government constituted itself as an extraordinary General Staff and worked throughout night organising resistance. It eventually despatched ten regiments with armoured cars in the direction of Pskoff headed by members of the Government.

A telegram from Moscow states that twenty thousand revolutionary troops have gone to protect Pskoff-Belogor Railway. There are four hundred million roubles worth of supplies and munitions at Pskoff.

PETROGRAD. The Bolsheviks claim that Soviet forces have captured Rostoff.

Rumania

Bulgaria and Rumania.

Bulgaria's Demands.

LONDON, February 27.
AMSTERDAM.—A telegram from Sofia says that the Bulgarian Finance Minister in the Sobranje requesting a war credit of a thousand million francs anticipated that the loan could not be borne by the Bulgarians. This confirms the telegrams that Bulgaria is demanding in addition to the Dobrudja, big economic concessions and a war indemnity of a milliard francs in gold.

Bulgarian Representatives Arrive.

LONDON, February 27.
AMSTERDAM.—A Bukharest telegram states that the Bulgarian peace representatives have arrived and the Turks are expected immediately.

Peace Negotiations with Rumania.

LONDON, February 27.
AMSTERDAM.—Vienna newspapers state that M. Averescu had a lengthy conference with Von Mackensen but, negotiations are not making progress owing to Averescu's stubbornness. The papers declare that Central Powers will not be drawn into long negotiations.
JASSY.—M. Averescu has returned from Bukharest. His meeting with Central Powers representatives was interrupted on the first day as Count Czernin and Baron Kuehlmann were suddenly called to Brest Litovsk.

Great Britain

Inter-Allied Socialist Conference.

The War Aim Memorandum Accepted. Deputation to America Decided.

LONDON, February 27.
The Inter-Allied Socialist Conference has concluded. It adopted a War Aims Memorandum, practically identical with the British Memorandum (See Decr 17th) the clause regarding Alsace-Lorraine has been strengthened by declaring it is a problem not of territorial adjustment but of right and France having secured recognition of her right in the peace treaty signed by every Nation of the world is prepared to submit the future of the provinces to a League of Nations to be decided by free popular vote. The Conference resolved to organise an International Socialist Conference, representative of all belligerents to be held in a neutral country during hostilities and resolved to appoint a deputation representing France, Belgium, Britain and Italy, to visit the United States and confer with the American Labour Leaders on the War. The Conference resolved to appoint Mr. Albert Thomas, Mr. Vandervelde and Mr. Henderson as a committee to secure Labour and Socialist Representation at the Peace Conference and to organise labour and Socialist Conference concurrently with the Official conference. It resolved to transmit the War Aims Memorandum to the Socialists of the Central Powers requesting an answer in the hope that they will join without delay in efforts to be International. M. Albert Thomas declared that if anybody tried to foist peace not embodying these war aims it would mean revolution. Messrs. Camell, and Huymans will head the deputation to the United States.

Natives of Colonies Ought not to be Exploited.

The following is the text of the clause in the memorandum regarding the Colonies:—The Internationalists have always condemned the Colonial Policy of Capitalist Governments. Without ceasing to condemn it, the Inter-Allied Conference nevertheless recognises the existence of a state of things which it is obliged to take into account. The Conference considers that the treaty of peace ought to secure to the Natives of all Colonies and Dependencies effective protection against excesses of capitalist Colonialism. The conference is of opinion that the return of colonies to their possessors before war or exchanges and compensations which might be effected should not impede the peace making.

A System of International Control.

Those Colonies that have been taken by conquest from any belligerent must be made subject to special consideration at the peace conference as to which the communities in their neighbourhood must be entitled to take part but the clause in the Treaty of Peace on this point must secure economic equality in such territories for the peoples of all Nations and thereby guarantee that none are shut out from legitimate access to raw materials, prevented from disposing of their own products, or deprived of their proper share of economic development. As regards more especially Colonies of all belligerents in tropical Africa from sea to sea including the whole region North of the Zambesi, and South of Sahara. The Conference condemns any Imperialist idea which would make these countries the booty of one or several nations, exploit them for profit of capitalist or use them for promotion of the Militarist aims of the Governments. With respect to these Colonies the Conference declares in favour of a system of control established by International agreement under the League of Nations and maintained by its guarantee which, whilst respecting National Sovereignty would be alike inspired by broad conceptions of economic freedom and concerned to safeguard the rights of natives under the best conditions possible to them. Secondly:—The interest of native tribes as regards ownership of soil would be maintained and thirdly: The whole of the revenue would be devoted to the well-being and development of these Colonies themselves.

Italian Delegates Dissatisfied.

The Labour Correspondent of the "Daily Telegraph" writes:—It is problematical whether all delegates to Inter-Allied Socialist Conference endorse the Memorandum in respect of their own national claims. It is understood that Italians are dissatisfied with the meagre recognition of the Italian claim to Trentino. Abstinence of British-speaking peoples is still a more serious matter. Absence of any delegation from the British Dominions is to be deplored as the real opinion of the labour of Australia, Canada and South Africa is most important as regards the future of the German Colonies.

NEW YORK.—Mr. Gompers has declined the German Trade Unionists invitation to attend the Workers Peace Conference.

Socialists and Peace.

German Response Invited.

LONDON, February 27.
LONDON, February 26th.—Mr. J. H. Thomas M. P. speaking at a Socialist Conference luncheon said, that, while they keenly desired peace, they had not hoisted the white flag. Their first step was to invite their German comrades to respond with a definite statement of their peace terms. An opportunity was now given their German comrades of indicating that they did not support the action of their Government against Russia.

National War Bonds.

Mr. Bonar Law's Statement.

LONDON, February 27.
Speaking at Aldwych Club, Mr. Bonar Law said that National War Bonds were an assured success. Not including money given direct by the bankers, the War Bonds had already raised more than the total New Money secured by four and half percent loan. He appealed to the great financial institutions to convert Treasury Bills into War Bonds; and he appealed to everyone to save, and lend savings to the State.

All Peace Talk is Froth.

"We had a rugged path. If there was any danger, it was at Home". But he did not think there was any real danger. There was no ground for discouragement or faint-heartedness. Germany could not break our lines. The conduct of Germany towards Russia showed that Germany was still determined to carry out her policy of conquest. This could only be prevented by beating her; and all peace talk was froth. (Cheers). If it were possible to have an election in the United Kingdom at present on the plain issue "Will we continue war, until we have secured the results for which we entered the war," the result would astonish us and our enemies.

British Labour Party.

LONDON, February 27.
A Conference of the Labour Party met to-day under the Chairmanship of Mr. Purdy, with the object of broadening the basis of the English Labour Party, and of arranging for the admission of individuals as distinct from organised Labour parties.

Defeat of Extreme British Socialists.

LONDON, February 27.
The proceedings of the Labour Party Conference were notable for the defeat of extreme Socialists. The latter withdrew an amendment denouncing the new constitution. Other amendments designed to strengthen the voting power of the Independent Labour Party in the new party were defeated by big majorities.

22 Vessels Sunk.

LONDON, February 27.
Admiralty says:—Arrivals during week numbered 2274 and sailings 2398. Fourteen vessels over sixteen hundred tons, and four under were sunk; and nine were unsuccessfully attacked. Seven fishingboats were sunk.

The Irish Convention.

LONDON, February 27.
The Press Bureau states that at a meeting of the Irish Government, the Chairman reported the results of the delegation to the Cabinet and after discussion the convention adjourned till Wednesday to consider Sir Horace Plunkett's report.

Flax for the Empire.

Way to Increase Supply.

A Committee Appointed.

LONDON, February 27.
Mr. Stanley has appointed a committee including Lord Selwyn as Chairman and Mr. P. C. Lyon to investigate the question of increasing the supply of flax in the Empire.

Satisfactory Position of Persian Bank.

LONDON, February 27.
Presiding at a meeting of the Imperial Bank of Persia yesterday Sir Hugh Branson said that improvement in the bank's position continued last year. All branches were in working order in May last and there had been return of confidence among the people of Persia. The main obstacles to improved trade were difficulties of transport and supply owing to the lack of good communications. Possibly after the war the Persian Government might see its way to embark on a programme of development and if so the Bank would be able to render valuable assistance.

LONDON, February 27.
Lord Reading has appointed Sir Henry Babington Smith as Assistant Commissioner in matters other than Finance with the rank of Minister Plenipotentiary.

Britain's Overseas Trade.

Greater Use of Consuls.

LONDON, February 27.
Introducing in the House of Commons the estimates for the Department of Overseas Trade, Mr. Steel Maitland stated that, out of sixteen Imperial Trade Commissioners, thirteen had been sanctioned, and nine actually appointed. He emphasised necessity for up-to-date information regarding the selling of goods, and also of careful analysis and record, from different foreign countries, of the whole methods of banking, finance, transport, and other great factors in the commercial system. British Consuls in the future would be expected to deal adequately with the trade of their districts, while it would be the duty of Commercial Attaches to keep the Government informed of the general financial development and the whole economic state of the country in which they were stationed. Commercial Attaches would also keep constant watch

TELEGRAMS.

in order that any system of commercial penetration, attempted by our rivals in future, should be clearly understood, and the knowledge thereof be put at the disposal of the British trading community.

Britain's Air Successes.

Air Ministry's Announcement.

LONDON, February 27. The Air Ministry announces, that from February 1st to 22nd, the Royal Flying Corps brought down seventy-five enemy machines and drove down thirty-nine. Anti-aircraft guns brought down six. We lost twenty-eight. Our bombers dropped sixty-five tons of explosives. During the same period we brought down fifty-eight machines on the Italian front. Our losses were eight.

Army Control Revised.

Army Council Resumes Powers.

LONDON, February 27. In the House of Commons Mr. Macpherson announced that an Order in Council was being issued restoring to the Army Council and the Secretary of State the powers and duties transferred to the Chief of the General Staff by an Order in Council of January 1916.

General

The Spanish Elections.

Monarchist Parties Victorious.

LONDON, February 26. MADRID.—The Spanish elections, which have been conducted under the Liberal Government, have produced a great surprise. Socialists and Republicans have almost disappeared and the famous republican leader Deroux has been defeated. The Monarchist parties comprising Liberals and Conservatives of various groups have secured some three hundred seats. It is impossible yet to predict the effect upon the foreign policy, but it is not unlikely that these elections are the first reflection of the Bolshevik anarchism which has alarmed sober-minded people in every country.

Swedish Troops Attack Russians.

LONDON, February 27. The first conflict between Swedish and Russian troops is reported from Aaland Islands, where Russian batteries fired on Swedish military expedition on its arrival. Shells exploded in water and Red Guards attacked two Swedish posts and hand-to-hand fighting occurred in one case. This will inevitably entail further military intervention by Sweden, whose people are unanimous in desiring Aalands, which in foreign hands are a danger to Sweden.

Swedish Forces Occupy Aaland Islands.

LONDON, February 27. ULEABORG.—A telegram states that Swedish forces occupied Aaland Islands on 24th February.

Hundred Trampled to Death.

LONDON, February 26. HONGKONG.—A terrible catastrophe occurred here while the Jockey Club races were in progress. The Chinese public stand, with thousands of spectators, collapsed, and a hundred women and children were trampled to death. A fire broke out and hundreds perished in the holocaust.

Finding Submitted to Government

RANGOON, February 27. The special court of enquiry into the "Ayuthia" catastrophe arrived at their finding to-day but it was not disclosed. The papers with the finding of the Court were submitted to the Local Government this afternoon.

Western Front

Many Tons of Bombs Dropped.

LONDON, February 27. Admiralty says:—Our aircraft on Monday night dropped many tons of bombs on Oostacker aerodrome and Bruges dock with good results. Two further raids were made on Tuesday on Engel dump and Abeels aerodrome. All our machines returned.

LONDON, February 27.

This afternoon's French communiqué says:—Our fire stopped enemy attempt after violent bombardment to approach our new positions southwest of Butte-du-Mesnil in Champagne. Enemy aeroplanes bombed Nancy last night. Two persons were killed and eleven injured.

An Enemy Raid.

LONDON, February 27. This afternoon's communiqué from F. M. Sir Douglas Haig, reports a raid on a British sap south of the Arras-Cambrai road.

The Coming Offensive.

France Prepared.

LONDON, February 27. Reuter's correspondent at the French headquarters, wiring on the 25th, says:—As the season advances and the shadow of the expected German offensive looms larger, it is comforting to know that the French are ready in every sector of their long line to meet the blow whenever it falls. Behind the French front, as behind the British, the winter has been a time of silent and methodical preparation. Unnumbered miles of trenches have been dug, roads and communications have been improved, and fresh monstrous growths of wire have sprung

up in every road and field through which a German advance could conceivably lie. Artillery and munitions are ready in quantities the Germans have never before encountered. But above the stronger defence is the unconquerable spirit of the French army. They are ready as they have always been, and better prepared than ever before.

German Press Boasting.

German newspapers are publishing articles, boasting of the coming offensive, and declaring that the advance in Russia has not weakened the Western forces.

Americans at the Front.

Splendid Response to Call.

LONDON, February 27. Reuter's correspondent at the French headquarters wires: American troops engaged for the first time in a fight of their own seeking in a "coup de main" carried out by a mixed French and American detachment in the Ailette valley near Cheverny on the 23rd February. The party numbered a hundred. There was a call for volunteers and practically every American in the Chemin-Das-Dames sector responded, of whom twenty-six were selected. The raid was entirely successful. It lasted twenty-five minutes and yielded twenty-five prisoners and a machine-gun.

Hostile Artillery Fire.

British Aircraft Activity.

LONDON, February 27. In to-night's communiqué F. M. Sir Douglas Haig says:—There has been hostile artillery fire at Flequeres and Ypres. In a communiqué with regard to aviation, F. M. Sir Douglas Haig says:—Our night flying machines dropped twelve hundred bombs chiefly on the aerodromes at Ghent and Tournai used by enemy night fliers, also on the aerodrome at Courtrai. We bombed billets at Douai and dropped 350 bombs on billets at St. Quentin. All of our machines returned.

Artillery Activity.

LONDON, February 27. To-night's French communiqué says:—There has been marked reciprocal artillery activity north of Chemin-dames and on both banks of the Meuse especially at Hill 304, Morihomme, Beaumont and Cambettes.

Italian Front

Austrians Busy.

Active Preparations for Offence and Defence.

LONDON, February 27. A correspondent at Italian headquarters says that Austrians have been actively organising forces for the past two months, broadening roads and installing aerial cable transports with unusually large cars, with a view to reinforcing the threatened points without delay in climbing. There has also been much movement in the direction of Lake Garda, suggesting that Garda bulks very largely in any prospective offensive. Their aircraft is very active, disseminating leaflets, inciting the Italians to imitate the Russians.

American Guns Shelling Mont.

LONDON, February 27. Reuter's correspondent with the American Army in France says that Americans had their first experience of gas attack northwest of Toul on February 26th. Mutual artillery activity continues. American guns are shelling Mont Sector.

LONDON, February 27.

Marshal Haig's communiqué this afternoon says:—We repulsed raids northeast of St. Quentin, at Bullecourt and east of Vermeille. There has been reciprocal artillery firing northeast and east of Ypres.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Bombay

A Publisher of a Paper in Trouble.

KARACHI, February 27. Mr. Jethmal Parsam, keeper, Bhaskar Press and printer and publisher of the "Hindavasi" a vernacular daily of Hyderabad, Sind, has been summoned by the District Magistrate to show cause why exemption from securities allowed under the Press Act should not be cancelled and security obtained from him in view of previous warnings issued to him virtually and in writing.

Delhi

Mesopotamia Report.

DELHI, February 27. The General Officer Commanding Mesopotamia reports that on the 20th February our troops on the Euphrates occupied Khan Aburayat, 14 miles west of Ramadieh and patrols advanced to within ten miles of Hit. The Turks of whom thirty were captured offered little resistance to our advance.

Budget to be Presented To-morrow.

DELHI, February 27. The financial statement will be presented on the 1st March. The Council will also sit to-morrow and on the 5th March. The business on the last named date will include the introduction by the Government of a Bill to bring the Indian Army Act up to date, one of the new provisions being to substitute the word "Indian" for the word "Native" wherever it occurs in the Act.

IMPERIAL LEGISLATIVE COUNCIL.
Bills Passed and Discussed.

DELHI, February 27. A meeting of the Imperial Legislative Council was held this morning, Sir George Lowndes, Vice-President presiding. Among the members absent were Sir Ibrahim Rahimtullah, Sir Fazlulhoq Currimbhoy, Dr. Sapru, Mr. Shafi, and Sardar Sunder Singh Majithia and Mr. Rahim.

Cinema Bill.

After interpellations Sir William Vincent presented the report of the Select Committee on the Cinema Bill.

Indian Forest Bill.

Sir Claude Hill in moving that the Indian Forest Bill be passed said he explained the measure in detail when the Bill was introduced. He had received no amendments or suggestions and he presumed that the measure had received full approval. The motion was agreed and the Bill passed.

Aden Criminal Bill.

Sir Hamilton Grant in introducing the Aden Criminal Bill said:—The Act which it is proposed to amend was passed in 1864 and it is scarcely necessary to point out that a good many changes have occurred in the conditions at Aden in the interim. A judicial machinery which was suitable in 1864 obviously must require some overhauling in 1918, and the necessity for relieving the Resident who is also the G. O. C. of the burden of judicial work has long been realised and has been further emphasised since the outbreak of war. It is obviously anomalous that an officer with such very grave and important preoccupations should be embarrassed by judicial work of any kind. This has been realised by His Majesty's Government who has already arranged by executive action to relieve the Resident of a certain judicial case from Abyssinia for which he was responsible. Executive measures are not feasible however as regards the judicial work at Aden itself and the Council is accordingly asked to approve the Bill the sole object of which is to give the Bombay Government the power to appoint another official for the discharge of the Resident's judicial functions without in any way altering or extending those functions. There is nothing contentious in the measure and I trust that it will meet with unanimous support.

Indian Soldier Prisoners.

In the course of replies to questions asked at the Imperial Legislative Council here to-day the Commander-in-Chief said:—The Indian Soldiers' Fund Committee in England was doing everything possible to help Indian soldiers who are held prisoners of war by the enemy. The Dutch Consuls at Berlin and Constantinople are also interesting themselves in the matter.

Exchange Compensation Allowance to

I. A. Officers.

Sir William Meyer defended the recent Government orders re-exchange compensation allowance and said that while steps were being taken to make it clear that officers who hereafter join the Indian Army or Indian Army Reserve of Officers under the terms of Army Order No. 206 of 1917 will, in the matter of exchange compensation allowance, be placed on the same footing as other officers of the Indian Army, the Government of India propose however to continue exchange compensation allowance at the rate of 6½ percent to officers who have up to date joined the Indian Army or the Indian Army Reserve of Officers under the terms of Army order No. 206 of 1917 in the "bona fide" belief that they would continue to receive exchange compensation allowance at this rate.

Post and Telegraph Employees.

Sir George Barnes said:—A scheme for temporary improvement of pay of all the Post and Telegraph employees is now under the consideration of the Secretary of State.

Railway Travelling.

Sir Robert Gillan said that he would appeal to all Hon'ble members to help the Railway administration in this time of stress by making known that unnecessary railway travelling should as far as possible be avoided.

Re-extension of Jurisdiction of Calcutta High Court.

The Hon'ble Mr. Chanda urging re-extension of the jurisdiction of the Calcutta High Court to the District of Khasia and the Jaintia Hills, mentioned a number of disabilities both legal and otherwise under which the districts at present suffered. He cited law cases to show how anomalous was the present position and reviewed the working of the Garo Hills Act. He criticised the rules under the regulation thereof under which the district was at present administered, which were forty in number and said the Codes of Civil and Criminal Procedure were not in force and the Deputy Commissioner exercised power of life and death subject to the confirmation of the Local Government. He mentioned that Sir S. P. Sinha was engaged in a case, but before it came on for hearing he was politely told that he would not be allowed to appear. In 1915, he (speaker) moved a resolution in the Local Council urging the bringing of the British portion of the town of Shillong under the Calcutta High Court. It was rejected though supported by all the Indian members. At present in Shillong a man could be asked to quit his place on 24 hours notice and could be prevented from entering the district not under the Defence of India Act which was not in force, but at the sweet pleasure of Deputy Commissioner. He contended that there was absolutely no justification for this. Education had made considerable progress there owing to the efforts of the Presbyterian Mission and it was high time that all these disabilities should be removed and the jurisdiction of the Calcutta High Court reextended.

Sir William Vincent.

Replying to the Hon'ble Mr. Chanda's resolution Sir William Vincent said Mr. Chanda had been illadvised to bring up the question. It was purely a local affair and the members of the Council were not acquainted with the facts presented by the mover. It would be unwise to accept the proposition in 'exparte' statement. He referred to the action taken by Sir Archdale Earle and also dealt with local conditions and maintained that no difficulties were thrown in the way of litigants obtaining legal help. The question of extension of the jurisdiction of the Calcutta High Court to Shillong was never raised in the Local Council, and he suspected Mr. Chanda

TELEGRAMS.

wanted to obtain some exclusive privileges for Shillong. The Government of India have no evidence that the people outside Shillong wanted any change in the present procedure. He said the Chief Commissioner had advised him (Sir William Vincent) to the effect that it would be foolish to accept the resolution as it involved drastic changes. He regretted he could not accept the resolution and asked Mr. Chanda to approach the Local Government.

Mr. Botham (Assam) said that the mover attempted to discuss the question with the Local Government. The population affected by the resolution was a hundred thousand. He doubted whether the Hon'ble Mr. Chanda had ever set foot in the Jharkhand Hills.

Mr. Malaviya.

The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya said he had hopes that the Home Member would accept the resolution. If not, at any rate the Government of India would agree to consult the Local Government and then make up their mind instead of rejecting the resolution. He maintained that the question of obtaining justice in the highest Tribunal in the land was neither provincial nor parochial. He agreed with the Hon'ble Mr. Chanda that there was no justification in removing the jurisdiction of the High Court from the district. This was a matter which the Government of India ought to take up in their hands.

Mr. Bannerjee.

The Hon'ble Mr. Surendra Nath Bannerjee disagreed with the Home Member that the question raised by the Hon'ble Mr. Chanda was a parochial or purely provincial one. All questions of extension of jurisdiction of High Courts could only be decided by the Government of India. It involved questions of rights conferred by the Criminal Procedure Code, the Penal Code, and such other acts. As for details it was for the Executive Government to give effect to them. It was for them, the members to determine the principle. The people of Khasia and Jharkhand had been enjoying the privilege of jurisdiction. Why should it have been withdrawn?

Mr. Jinnah

Mr. Jinnah felt that the matter brought forward by Mr. Chanda was rather serious. If the jurisdiction of the Calcutta High Court was extended what would be the position? Unless the existing laws in Khasia and Jharkhand were modified the extension of the jurisdiction of the Calcutta High Court would be useless. If there was any privilege of which an Indian was proud, it was the High Court, but this alone would not remedy all the evils. He was not in a position to accord his vote to the motion.

The Hon'ble Mr. Sarma said the sooner the existing state of things in the matter of administration of justice as mentioned by the Hon'ble Mr. Chanda is rectified the better.

Mr. Chanda's Reply.

The Hon'ble Mr. Chanda in replying said that he was on the Imperial Council to represent the views of his province and he would like to plead guilty to the charge of the Home Member that the matter brought forward by them that day was provincial but certainly not parochial. He replied at length to the criticism of Sir William Vincent. He mentioned that the High Court had already jurisdiction over Khasia and Jharkhand under the Divorce Act.

Sir William Vincent:—I trust there are not many cases (Laughter).

Sir William Vincent said that his remark provincial and parochial was not meant to give any offence. What he meant was that the subject matter of the resolution was one that could be discussed with advantage in the Local Council. He said that the resolution and the discussion on the subject would be forwarded to the Assam Government.

The resolution was rejected, when Mr. Chanda asked for a division. As the Council was proceeding to record votes Mr. Chanda made a second request that we might be permitted to withdraw the resolution.

Sir George Lowndes:—I have already given the decision that the Council must divide. The resolution was rejected by 38 voting against and 9 voting for it.

P. W. D. Recruitment.

The Hon'ble Mr. V. S. Srinivasa Sastri in moving the resolution asking that Engineers for Public Works and Railway Departments should be recruited wholly in India within a reasonable period of time said that Engineers in these departments were divided into two classes imperial and provincial, at the instance of the Commission of 1886, including recruitment of Indians to the extent of 10 per cent. They occupied 37½ per cent of posts. The Commission of 1914 recommended amalgamation of the Imperial and Provincial services and the appointment of Indians to half the posts. These recommendations had improved the position of Indian but did not go far enough. It was possible to man the whole service by Indians. There was no reason, political or otherwise, for always maintaining the European element in it. Very high engineering education besides was given in Rurki and in colleges elsewhere. The Government should recognize this and give effect to his resolution.

The Royal Commission itself did not regard engineering service as a security service and admitted that admixture of Europeans was not required for the stability of British rule. The Engineering service should therefore be treated on the same basis as other scientific and technical services, which were to be manned completely by Indians in future.

Mr. Roe's Reply.

The Council reassembling after lunch Mr. F. C. Roe, Secretary Public Works Department replying to Mr. Sastri's resolution on P. W. D. recruitment said the proposals of the Commission were now under examination of the Government. At present recruitment made in England was 64 per cent and the Public Services Commission recommended 43 per cent. As regards the European element Mr. Roe said great engineering works which were so vital to the progress of the country required it.

Mr. Sarma.

Mr. Sarma pointed out that there would not be any difficulty in giving effect to Mr. Sastri's recommendation.

Mr. Bannerjee.

Mr. Bannerjee said that the educational facilities at present afforded for engineering education were not adequate and pressed on the Government that more engineering institutions should be started in the country.

Did not go far enough.

Mr. Kheparde held that the resolution did not go far enough.

Indianisation Going on More Rapidly.

Sir Claude Hill said he was in some difficulty to understand what was meant by reasonable period of time. The Government of India were already moving in the direction indicated by the mover. They were proceeding towards Indianisation of the Public Works Department more rapidly than was generally known. He referred to the Public Works Reorganisation Committee and dwelt on the magnitude of irrigation works of the Government on which the welfare of millions depended. He mentioned that one irrigation work of the Government would extend over five thousand miles. He laid emphasis on what the Government had already done towards Indianisation of the Public Works Department. He asked Mr. Sastri to leave the resolution at the present stage and not press it to an impractical ideal of voting.

Resolution Lost.

Mr. Sastri in replying said that he wondered why private engineering firms could not do without Europeans. The resolution was put to the meeting and lost.

Larger Employment of Indians in Other Services.

The Hon'ble Mr. Sastri in moving the resolution asking that immediate steps be taken to ensure the appointment of a great majority of posts in the services ordinarily recruited in India said that it was a fact that in the services he would deal with, thousands were recruited in India but they contained, a very inadequate element. The most important of these services are the Survey of India, Posts and Telegraph, Northern India Salt Revenue and Salt and Excise. In the services he was dealing with grades of Rs. 200, Rs. 500 and Rs. 800 the percentage of Indians was 28, 11 and 7 only. The rest of the officers were Europeans and Anglo Indians. The number of members of the two communities was only about two lakhs but this infinitesimally small community enjoys enormous preponderance in public services.

Favouritism to Anglo-Indians

The Public Service Commission does not make adequate recommendations to redress the Indian grievances. It recommends that Indian candidates should be graduates but Anglo-Indians were to have read up to a standard to be prescribed by the Government. Anglo-Indian schools generally prepare students for Senior Cambridge examination which is not regarded as the equivalent of the intermediate examination of the Calcutta University. This disparity is the main cause of the exclusion of Indians. Why should this preference be shown to Anglo-Indians? Appointments generally were made by nomination. This power had been exercised as to give preference to Anglo-Indians. Even in departments where selection takes place after the examination only candidates previously nominated are allowed to compete. The position in this respect can be judged from the recommendation made by the public services commission in respect of one department that of the three candidates nominated in future one at least should be an Indian. Mr. Sastri quoted from the evidence of Col. Burrard, Head of the Survey of India Department in which he admitted that

75 per cent. of the Posts were given to Anglo-Indians.

and that every year one or two Indians successful in the competitive examination were knocked out in order to make room for the Anglo-Indians. He admitted that the exclusion of Indians was justified on grounds of efficiency, but on other grounds. Mr. Sastri concluded by saying that the Government need not allow this state of thing to continue any longer.

Mr. Sukul.

Mr. Sukul said that demands of Mr. Sastri were most moderate and were intended to remove a long felt want.

The Home Member's Reply.

Sir William Vincent said that it would have been better to take a particular service and then examine it from the point of view of its particular inquiries. He dwelt at length on the services which were directly under Home Department and showed that Indians held appointments in the Departments in a very large number and their percentage was greater. It was in recent years that a most remarkable increase of Indians in public services had taken place. Referring to the question of educational facilities raised by the mover he was afraid that Mr. Sastri was raising a barrier between those most educationally advanced and those who were not. Governments educational policy was calculated to attain the object, Mr. Sastri had in view and special educational facilities were provided to backward communities. He regretted that no members of the Anglo-Indian community was present to assist them in the discussion of the subject.

Sir Robert Gillan.

Sir Robert Gillan dwelt on recruitment on Indian Railways, Traffic, Engineering Stores and explained the system under which recruitment was made.

Sir George Barnes.

Sir George Barnes dealt with recruitment of men in Northern India, Salt Revenue and the post office. He explained the nature of the service in the former, which he said required good physique, common sense and courage rather than high educational qualifications. He quoted figures for the post office showing the extraordinarily large number of Indians who had been recruited for Superintendents. He added that when war broke out there were 114 Indians and 57 Europeans as Superintendents and when 30 of these were wanted for war service only two Indians volunteered and the other 21 were Anglo-Indians.

Nawab Ali Chaudhuri

Nawab Ali Chaudhuri supported the first part of the resolution and regarding the second part he held that educational qualifications alone should not be the standard for higher appointments. It was an artificial standard. Every community has a right to be represented in the services. He did not want to set up a new claim for the Mahomedans.

Government's Nepotism.

Mr. Sastri in summoning up the debate replied at length to Nawab Ali Chaudhuri's remarks and said that he would accept Mr. Justice Abdur Rahim as an exponent of Mahomedan opinion, who said that his co-religionists would not suffer under the proposal. Referring to Sir William Vincent's reference to the Anglo-Indian community Mr. Sastri said it was because that the Anglo-Indian youths were lured to billets very early that they were not able to give proof that given proper opportunity they would show they were as clever as members of other communities. He criticised at length the system of filling up posts by favouritism which he said was nothing but nepotism.

Sir William Vincent said that it was never his intention to suggest to set up presumptive rights for Anglo-Indians.

Resolution Lost.

The resolution was put to vote and negatived. The Council adjourned till to-morrow.

KARACHI, February 27.

Information has been received from Sidi that certain hill tribes, including Murees, are showing unfriendly attitude and that the Government are taking necessary steps to preserve order.

Calcutta

Primary Education in Bengal.

The Government's Attitude.

CALCUTTA, February 27.

The committee of the British Indian Association in expressing their opinion on the Bengal Primary Education Bill stated that a course of education for four years only would be too short. The age limit should be raised to twelve and primary education should include besides reading, writing and arithmetic also elementary instruction in agriculture, sanitation, hygiene and similar subjects as will take into account the needs and requirements of a rural population. They say that though primary education is principally a concern of local bodies it would not be unreasonable to expect a substantial contribution from the state towards the cost of extending it, and they invite attention of the Government to the recent education of the Government of Bombay wherein it is announced with reference to the development of free and compulsory primary education that "the Governor in Council intends making substantial provision in the budget for carrying out the policy of introducing free and compulsory education in municipalities proposing to take advantage of the new act."

Burma

RANGOON, February 27.

A serious fire took place at Tongjaghu (Singapore) on Friday which destroyed a shipyard and two wooden ships, two launches and ten boats. Damage is estimated at 2,00,000 dollars.

United Provinces

ALLAHABAD, February 27.

H. H. Sir Harcourt Butler arrived at Allahabad this morning.

ALLAHABAD, February 27.

At the Allahabad High Court Sir George Knox and Mr. Justice Welsh have just decided an important point under the Indian Christian Marriage Act. Three persons were convicted by the Sessions Judge of Mainpuri under section 68 of the Act and sentenced to one year rigorous imprisonment each. The case for the prosecution was that Maha Ram one of the accused who was a Christian was married to the daughter of one Shibul and that the other two accused, priests of a sweeper caste, solemnized the marriage according to the Bhangri rite. Their Lordships acquitted the accused finding the charge not proved against them and held they were not satisfied that at the time the marriage was solemnized Maha Ram was a Christian and they were not disposed to strain criminal enactment beyond what was included in its express terms.

Stop-Press Telegrams.

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

కాకినాడ కార్యవైఖ్య తేదీ

గుంటూరు జిల్లా గ్రామ మండలి శ్రీ కృష్ణ వీరజనాంతర

రాజాపు మార్చి 8 వ తేదీ ఆదివారం సామంతం 2 గంటలకు సమావేశమగు

సికింద్రాబాదు నందు శ్రీకృష్ణ దేవరాయల వర్ణం తుత్సన మును ఆంధ్రసంస్థానీ సమాజమువారు

24 తేదీని కాకినాడలోని వైశ్య యువకుల సంఘము వారి ప్రథమ వార్షికోత్సవము

గంజామండల గ్రంథాలయ సంఘతాలూకా సంచార కార్యదర్శులగు తిత్తి బలరామయ్యగారు

ఏలూరు నుండి షా స్వకీయ విలేఖకు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు. కలరా బాధ్యము ఇప్పుడు కొంచెము తగ్గినది.

చేయుటకు మ్యునిసిపాలిటీవారు ప్రజలను హెచ్చరిక చేయుచున్నారు.

అనంతపురము జిల్లాలోని వర్తకులగు మిడతాలనాం పయ్యగారు గుంతకల్లువం దొక వైద్యాలయమును కట్టింపబోవుచున్నారు.

మా స్వకీయ విలేఖకు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు: గుంటూరు యువజన సాహితీ సంఘము పక్షమున గుంటూరు నందు 18 వ తేదీని బుధవారం మొక్కులు హాలు నందు జరిగిన సభయందు ఉపరక్ష ముద్రాశాస్త్ర శాస్త్రులగారు

Madras and Southern Mahratta Railway Co. Ltd., AUCTION.

NOTICE:—IS HEREBY GIVEN THAT A CONSIGNMENT OF 150 BAGS COPRAY IN UNDAMAGED CONDITION ORIGINALLY BOOKED FROM ALLEPPY TO TADPATRI UNDER INVOICE NO. 1 OF 3-10-17

At Adoni Railway Station: 75 BAGS COPRAY in 5 lots of 15 bags each 1 to 1 1/2 Mds. per bag On 5th March 1918. at 11 A. M.

At Cuddapah Railway Station: 75 BAGS COPRAY in 5 lots of 15 bags each 1 to 1 1/2 Mds. per bag On 16th March 1918. at 10 A. M.

N. B.—Cash to be paid in full as soon as each lot is blocked down to purchaser.

GOCITY 22-2-1918. G. L. PETERS Dist. Traffic Supdt. M. & S. M. Ry.

మదరాసు ఆంధ్ర సదర మరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్డు.

నోటీసు. (1089)

ఇందువలన తెలియజేయుడ మేమునగా:— తే 3-10-17 దిన, నెం 1 రు యిక్ వాయిస్ ద్వారా అలప్పీకుండి తాడిపత్రికి రవాణా కాబడిన 150 మూటలు కొబ్బరి చెడిపోయి స్థితిలో 1890 సం॥ రం॥ ఇండియన్ రైల్వే ఆక్టు 9-వ టేక్ 50 ప్రకారం యీ క్రింద తెలియబరిచిన విధమున బహిరంగముగా ఏలం వేయబడును.

ఆదోని 75 మూటలు కొబ్బరి 15 మూటలు చొప్పున 5 భాగములుగా 1918 సంవత్సరము మార్చి 5 తేది వరకు మూట 1-కి సుమారు 11 గంటలకు ము॥ 1, 1 1/2 తుకం.

కడప రైల్వే డిటో 1918 సం॥ మార్చి 6 తేది వరకు 10 గంటలకు

మరా:—పూర్తిచైకము చెల్లించి ఏలములో మూటలు ఎత్తవలయును.

గుత్తి 22-2-18 జి యల్. పీటర్సుదొరవారు, డిస్ట్రిక్ట్ ట్రాఫిక్ సూపరెంటెండెంటు.

నోటీసు. (1075)

గోదావరిజిల్లా కాకినాడ తాలూకా ప్రస్తుతం ఉండునూ కాపురస్తులు శ్రీ రాజా ఇనుగంటి వెంకటరాజగోపాలరావు మూల్యప్రకారానుకూల తా॥ పెద్దాపురం తాలూకా రాగంపేట గ్రామం తా॥ సామన్లకోట పెద్దాపురమునకు

- 1. సుమారు 80 ల బిల్డింగ్స్ గల తోటలో ఉండు వన్నె ఎన్నిక గల పలువిధములగు అంటుపూమున్ను బీడిపూమున్ను మాత్రమే (తక్కిన ఫలవృక్షములు గాక) 2. సుమారు రెండు నేల అంటుపూమున్ను ఒక వెయ్యి బీడి పూమున్ను. 3. పాడేదలచినవారు రెండువందలరూపాయలు ధరానకు ఇచ్చి పొడవలెను. 4. పాట భూమివరులకున్న వారు ముచ్చిలికానోపాయి సగముసాము ఇచ్చి వేయవలెను. 5. తక్కిన సగము సామున్ను చెట్టి కాములు కోయటకు పూర్వము చెల్లించవలెను. 6. పాట కాలమును ధరావకు ఇచ్చిన వారిలో భూమివరులకువలన వారి సాముకొప్ప తక్కిన వారి సాము వాపను చేయవలెను. 7. తన సంహింపి యింకా కావలసినవారు యీ దిగువ వ్రాయబడిన వారికి వ్రాసి కనుగొనవచ్చును. 8. రాయచంద్రగూరు గూరు, ఉండుగురు హుజూరు సీరస్తావారు. ఆఫ్ గొల్లపూలు ఎస్టేటు, గోదావరి. 9-2-18 క్యాంపు: సామల్ కోట.

సుందరము ! స్వదేశీయము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1918 క్యాలండరు

ఫిబ్రవరి 28 తేదీలోపు అమ్మతాంజనము డిపోవారి గు.5 ల మందును నొకేసారి గొనుచుంటే ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

వి. పి. గ కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరవచ్చునో మా బాబుబారి యుండదు. కొలది ప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆకాభంగము గలగతండుటకు త్వరపడుట యుక్తము.

తామరలైలము	గజ్జికలైలము	మోహినీలైలము
చీట్టి 1-కి 0-8-0	చీట్టి 1-కి 0-4-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమ్మతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపథము

చక్కని డబ్బితో కల రూ. 0-8-0 ; డబ్బా 1-కి రూ. 5-4-0

పోస్తుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయింపబడుచున్నది

అమ్మ తాంజనం డి పో,

109, ఫ్రేకోడ్, బొంబాయి.

రి, లెంబు కెట్టిపిడి, మదరాసు.

బాధాపీడితులకు నరము: ఐనోడిక సహితమైన డా॥ పి. డి

సావంతుని వనోపదేశసారసరిల్లా

అపరీతపు రక్తములకు జనించు బాధ్యులకు కీటకులకు కలదు. ముత్యము, మచ్చలను, గండములను, క్షయ, ప్రాణహానిలను అన్ని విధములవలన గలగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి క క్షయకలైల రక్తము కాకి

(28)

ఇది విధిసార్వభౌమ గుణ మిచ్చుట నిష్కర్షణము, గలబులను ముక్కుచచ్చుకను అన్ని విధములైన దోషములను తొలగింపదు. కీటకులందరి పాదరసదోషములను, ముత్యములను కాక్రమంబంధమున నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరును. కీటకాశోగ్రమున గలగతయగు. 15 రోజులకు పండుకుట 4 డౌన్సుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తిరును: పి. డి. సావంత్, 144, ఫనాస్వాడి, నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144. No. 2. BOMBAY.

నికబాపాలిసి ప్రశంస

ఇది కన్నులకంటే అపూర్వము విరచితము
కల 0-4-0 డబ్బితో అధికము.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము 7 లెంబు కెట్టి పిడి, మదరాసు.

ఆంధ్ర పత్రికాకార్యాలయము

ఇది శ్రీయత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే
ప్రచురింపబడి. కల 0-4-0 డబ్బితో ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము 7 లెంబు కెట్టి పిడి, మదరాసు.

రైతులకు: గోపాలకృష్ణ గోపాలకృష్ణ

రంగుల ముద్రిత పుస్తకము

చీట్టి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
హాస్టల్ నెం 212, నడపా.

కౌరవ దాంబ

ఇది శ్రీ భక్తశోభని యొక నాటకము

సంఘముచేత సామంతమునకు మార్గ

ముందుగావబడినది. అందరును జదివి తీర

కలయును. కల 4 అణాలు. పోస్టేజి వేరు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

7, లెంబు కెట్టి పిడి, మదరాసు

1000.

రూపాయలు

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

బహుమాన

మియ్యబడును.

మీరు బహుమానముగా నున్నారా? అయితే డి. మన్నాలాల్ గారిచే తయారుచేయబడిన లోకప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బను సేవించండి. దీనిని సేవించిన యెడల భాతువుష్టి, రక్తపుష్టి, విశేషబలము, ఆకలి ఎక్కువ

చికిత్స

మొదలయినవి. కలుగును స్వప్నసలితము, భాతువు మూత్రములో కలిసిపోవుట, నీరుచురుకు, బహుమూత్ర వ్యాధి మొదలగునవి మానవు. దీనివలన నుంచి గుణము పొందిన ఆశేతులు రంగోస్, పినాం, సిలోస్, అఫ్రీకా, కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాస్, ఈ ప్రాంతములనుండి బహుమానపుత్రికలు విశేషముగా పంపియున్నారు. కావలసినవారు ఆర్డర్లను పంపినచో బహుమాన పుత్రికల కాపి పంపుదుము. ఇది ఆబద్ధ మని రుజువుపరచువారికి వైకృతపరచియుండు బహుమానము యియ్య బడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుముందుగా పంపదచ్చును. పార్కులును కొను నప్పుడు "డి. మన్నాలాల్" అని యింటింటి చూచి తీసికొనవలయును. అనుపాన పుత్రిక పార్కులతో పంపబడును ఏకెంటులు కావలసియున్నది. 15 కులాలు తేల్చి కల రూ. 2-0-0. కులాలకు 1-కి డబ్బాకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు,

సాలామిసిరి మురబ్బ డిపో, బెంగళూరు సిటీ.

(691)

సీతాన్వేషణము లేక లింకా దహనము.

అయిదంకముల నాటకమా

ముద్దులొల్కు పద్యములు! కావ్యము! ఇయ్యది మృదుమధుర శైలిని ప్రాయబడి మన కెల్లరకు సుబోధకము. ప్రదర్శనా ధర్మరసభావము.

ఆ

ఇన

ధర్మ

(416)

మొదలిపిడి, మదరాసు.

క్రికా బుక్కు డిపో,

మాంటు రోడ్, మదరాసు.

ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు న్యాయమైన కెలకు దొరకును. క్యాలటలకు ఉచితము. డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. ఏ. ఎం. (948-887)

జను.

అమ్మతాంజనము అమ్మతాంజనము.

ఈ లేహ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసి బలమును కలిగించి కాశ్యతినుఖము నొసంగును. 219

ఆరోగ్యమును కలుగ జేసి ఆయుర్వృద్ధిని యిప్పించును.

ప్రస్తుతము శాకభక్షణము అను పుస్తకమునకు

ప్రాసిన తపాల ఖర్చు లేకనే ఉచితముగా పంపెదము.

వైద్యశాస్త్ర ముచితకర్ గోవింద్రి,

ఆలంకరిగ్రహ కౌమధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

603 పాశ్చాత్య వేంకటాచల 594

పండితులచారి సిద్ధపథములు.

యోగ్యతాపత్రములు.

మ॥ రా॥ డాక్టర్ ప్రభాకర్ ఫెలో ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ, గ్రాజుయేట్. ఎస్. జి. ఇన్స్టిట్యూట్, లండన్ కన్-గ్రెడ్జింగ్ కమిటీ ఎగియర్ వేక్. సం. 2. బొంబై, వీరు ప్రాసినది. తమ "లోకానుయహార కస్తూరి మాత్ర"లను, ఉపయోగించుటవలన, క్యాసోచ్చాస్మముల వ్యర్థమును, లబ్ధియు, మలబద్ధము, ప్రక్కనోషి, కడుపుకొప్పి, అమ్మ కజ్వరము, పిత్తసంబంధరోగము. బిడ్డల యుముకవాతములు నియు, గుణదయ్యును, తమవద్దకు ప్రతిదినము వచ్చురోగు లకు, నీకస్తూరి మాత్రలనీ, స్వదేశీ వైద్యులు ముఖ్యముగా పియవలయు నని శిఫారును చేయుచున్నాను.

మ॥ రా॥ పి-ఎన్-అచ్యుతరావ్, సీనియర్ సర్జన్, స్వానిటర్ కమిషనర్, మైసూరు గవర్న మెంట్; వీరు ప్రాసినది. "లోకానుయహార కస్తూరి మాత్ర"లను నే నుపయోగించి యున్నాను.

పండితులు వారిచే పుత్రికయందు ప్రచురపరచినట్లే అనేకోత్పన్నమగు, గుణములను ఈమాత్రలు గలిగి యున్నవని నేనుచెప్పుట కానందభరితుడనగుచున్నాను.

వైద్యశాలలో ననేకవిధము లగునట్టియు నుపయోగ పరచుటకు శిర్కాటక మూలకలగుండియు యోగ్యములను తయారు చేయుచుండును."

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురువులు, ప్రతి సీసాకుండు ఆంధ్రును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపుత్రిక, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 250 మాత్రలను సీసా 4 అణాలు.

మూలము.

6 సీసాల లోక సారి రెప్పించికిని

టపాల ఖర్చుతోవేరు రూ 1-8-0

12. సీసాలలోక సారి కొనిన 2-12-0

25. సీసాలలోక సారి కొనిన 5-0-0

సమస్తరోగములకు మానవై ఆయుర్వేదిక

నీయ సిద్ధపథములు దొరకును.

వినియోగము: శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మదరాసు.

